

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 16 (465)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
28 серпня 2018 року

НОВИНИ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

ТДМУ ПЕРЕМІГ У КОНКУРСІ ПРОЕКТІВ ЕРАЗМУС+

Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського у складі консорціуму університетів здобув перемогу в конкурсі Еразмус+ з проектом «Інноваційна реабілітаційна освіта – запровадження в Україні нових магістерських програм». Цей проект один з п'яти переможців від України. Загалом до конкурсу було допущено 98 українських проектів.

Консорціум складається з університетів Латвії, Польщі, Фінляндії, Литви, Європейської федерації адаптивної фізичної активності та українських партнерів, зокрема, Національного університету фізичного виховання і спорту України, Центру тестування при МОЗ України, Тернопільського державного медич-

ного університету, Львівського державного університету фізичної культури, Сумського державного університету.

Асоційованими партнерами проекту є Міністерство охорони здоров'я України та громадська організація «Союз ветеранів АТО з інвалідністю». Мета проекту – створення умов для роботи якісних нових магістерських програм з фізичної терапії, ерготерапії. Тривалість проекту – 3 роки. Його актуальність є важливою у зв'язку з новітніми реформами у галузі медичної реабілітації в Україні.

Прес-служба ТДМУ

УНІВЕРСИТЕТ І НАДАЛІ ЛІДИРУЄ В НЕЗАЛЕЖНИХ СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ

Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського впродовж кількох років посідає лідерські позиції в престижних незалежних світових рейтингах. Зокрема, має перше місце серед медичних закладів вищої освіти та восьме – серед усіх вишів України у рейтингу «4 International Colleges & Universities», опублікованого в оновленій редакції цього річного липня.

Одноименна австралійська компанія 4ICU публікує свій рейтинг з 2005 року, оцінюючи популярність понад 11 тисяч вишів світу та 171 установи вищої освіти України за популярністю їхніх веб-ресурсів. На думку авторів рейтингу, це допомагає іноземним студентам, викладачам і науковцям дізнатися, наскільки той чи інший виш є популярним у певній країні.

Міжнародний рейтинг «4 International Colleges & Universities» ґрунтується на алгоритмі обрахунків з чотирьох неупереджених і незалежних веб-метрик, а також містить дані трьох різних пошукових систем, зокрема Google, американської компанії «Alexa Internet» (дочірня компанія «Amazon») і британської компанії «Majestic-12». Згідно з методологією популярність інтернет-ресурсів визначається на основі таких показників, як оцінка відвідуваності сайту, кількість посилань на сайт і значимість ресурсів, на які зроблене посилання.

У новій редакції міжнародного рейтингу Webometrics ranking of world's universities, в якому оприлюднено піврічні підсумки щодо представлення діяльності університетів в інтернет-просторі, ТДМУ посів 30 місце серед 327 українських установ вищої освіти та четверте – серед медичних закладів вищої освіти. Головною метою рейтингу є сприяння академічній присутності в інтернеті, підтримання відкритого доступу для значного збільшення передачі наукових і культурних знань в університетах світу.

Щоб досягти цієї мети, публікація рейтингів є одним з найпотужніших та найефективні-

ших інструментів для запуску й консолідації процесів зміни в наукових колах, підвищення прихильності науковців і створення вкрай необхідних у XXI столітті довгострокових стратегій. За веб-показниками оцінюють діяльність університетів, з урахуванням його заходів та їх актуальності й впливу. Web-присутність повинна бути надійним дзеркалом університету.

Рейтинг кожного університету визначають за такими параметрами:

Presence (присутність) – кількість присутніх на сайті університету сторінок усіх форматів, проіндексованих пошуковою системою Google.

Visibility (or Impact) (вплив) – комбінація кількості зовнішніх гіперпосилань на домен університету (external inlinks) та кількості доменів, з яких ці посилання надходять (referring domains). На думку авторів, кількість таких лінків свідчить про видимість університету та важливість опублікованих матеріалів (велика частина таких лінків служить подібно до цитування в бібліографії).

Transparency (or Openness) (прозорість) відображає кількість цитувань наукових публікацій перших 10 найбільш цитованих авторів з університету (до того ж дані абсолютного лідера не враховують для підвищення об'єктивності) за даними Google Scholar.

Excellence (or Scholar) (висока якість) – наукові статті, які опублікували автори університету в журналах, проіндексованих бібліометричною базою SCOPUS, і входять до складу 10% статей, найбільш цитованих у своїх наукових галузях за версією Scimago Group.

Рейтинг складають з 2004 року та публікують двічі на рік (у червні-липні й січні). Його складає лабораторія кіберметрики («Cybermetrics Lab») національної дослідницької ради Іспанії («Spanish National Research Council», CSIC), яка діє при міністерстві науки та інновацій Іспанії.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Юлія ПРАВАК – студентка 3 курсу медичного факультету

Стор. 19

У НОМЕРІ

Стор. 2-18

Стор. 18

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017- 2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

2017-2018 навчального року покращилася матеріально-технічна база ТДМУ, зміцнився кадровий склад, упроваджувалися нові підходи до організації освітнього процесу,

прийняті важливі рішення для поліпшення підготовки фахівців за ліцензованими спеціальностями, проведено низку актуальних наукових досліджень і отримано вагомий результати.

«МЕДИЧНИЙ ОСКАР» НАЗВАВ СВОЇХ ЛАУРЕАТІВ

У столиці відбулася церемонія нагородження відзнакою за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона». Як зазначили ведучі заходу – народні артисти України Наталія Сумська та Богдан Бенюк, відзнака має десятилітню історію. Торік же отримала особливий статус – всеукраїнської громадської нагороди й стала можливістю від усіх українців щиро подякувати медичним працівникам країни. Прослави удостоївся професор ТДМУ Володимир Бігуняк.

..... ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ●

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ РЕКТОРА ТДМУ, ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА КОРДИ

Шановні делегати конференції трудового колективу університету, шановні члени вченої ради, шановні колеги!

2017-2018 навчального року покращилася матеріально-технічна база університету, зміцнився кадровий склад, упроваджувалися нові підходи до організації освітнього процесу, прийняті важливі рішення для поліпшення підготовки фахівців за ліцензованими спеціальностями, проведено низку актуальних наукових досліджень і отримано вагомий результат.

Досягнення колективу університету високо оцінені на міжнародному рівні. У січні 2018 року було опубліковано нову версію Вебметричного рейтингу університетів світу (Webometrics ranking of world's universities), в якому оприлюднено піврічні підсумки щодо представлення діяльності вишів в Інтернет-просторі. ТДМУ імені І. Я. Горбачевського посів перше місце серед медичних УВО та 21 місце серед 327 українських закладів вищої освіти. (<http://www.webometrics.info/en/Europe/Ukraine%20>).

Громадська організація «Регіональний центр євроінтеграційних проєктів» (<http://europrojects.org.ua/2018/01/21/tiar-2017-1/>) оприлюднила рейтинг закладів вищої освіти України за Індексом прозорості антикорупційної політики 2017 року. Цей рейтинг є результатом 9-місячної роботи команди експертів вищезгаданого громадського об'єднання. Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського посів друге місце серед 202 закладів освіти, які брали участь у дослідженні, та перше місце серед медичних університетів.

За результатами рейтингу «4 International Colleges & Universities», опублікованого в оновленій редакції станом на січень 2018 року (<https://www.4icu.org/ua/>), Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського посів п'яте місце серед 171 вишу України та перше місце серед вищих навчальних медичних закладів нашої країни.

ТДМУ став першим у рейтингу популярності сайтів серед вищих навчальних закладів України. Британська платформа для аналізу поведінки користувачів вебсторінок і мобільних додатків Similar Web проаналізувала сайти українських вишів, щоб виявити найпопулярніший. Найвідвідуванішою 2017 року стала сторінка Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського з 2,07 мільйонами переглядів (<http://projects.platfor.ma/sait-i-natovp/>).

У травні 2018 р. компанія «Бюро Верітас Сертифікацій Україна» провела наглядний аудит роботи університету. Результати аудиту підтвердили відповідність здійснення освітньої та наукової діяльності, системи якості управління університетом міжнародним стандартам ISO 90001:2015.

Уперше в Україні з першого вересня в Тернопільському державному медичному університеті розпочеться підготовка парамедиків. За звітний період проведено велику роботу щодо початку навчання спеціалістів з екстреної медичної допомоги та університет визнано базовим навчально-методичним центром з підготовки парамедиків для всієї України.

Освітній процес на всіх кафедрах і факультетах повністю забезпечено необхідними витратними матеріалами, а також канцелярськими товарами. На більшості кафедр оновлено комп'ютерний парк, придбано нові принтери та копіювальну техніку. В літній період у лекційних аудиторіях оновлено мультимедійні проєктори, у відділах – комп'ютерну техніку.

Придбано обладнання та предметів довгострокового користування для забезпечення навчального процесу: комп'ютерів і оргтехніки 438 одиниць на суму 3 млн. 215 тис. 245 грн.; лабораторного та медичного обладнання 151 одиницю на суму 3 млн. 132 тис. 096 грн.; підручників та посібників для бібліотеки 7401 примірник на суму 2 млн. 822 тис. 633 грн.

Також проведено велику роботу щодо покращення умов навчання студентів, зміцнення матеріально-технічної бази. Запрацював ще один фантомний стоматологічний клас на 14 робочих місць, в якому майбутні стоматологи опановують практичні навички. Минулого навчального року було відкрито перший фантомний клас на 12 місць. На встановлених фантомах можна змітувати терапевтичний, ортопедичний, хірургічний та дитячий прийоми, а викладачі допомагають детально розібрати кожну змодельовану клінічну ситуацію.

З жовтня 2017 року відкрито нове приміщення навчального центру малоінвазивних оперативних технологій. Площі центру розширено з 49,0 кв. м. до 205,0 м². Також придбано нове навчальне обладнання для тренінгу на муляжах, нові симулятори, монітори. Навчальну кімнату укомплектовано відеосистемою. Закуплено хірургічний інструментарій для лапароскопічної стійки. Створено належні умови для особистої гігієни та побуту курсантів: душові кімнати, гардероб та інші побутові приміщення.

У навчально-практичному центрі симуляційного навчання відкрито нові навчальні комплекси – відділення невідкладної допомоги, пологову залу з гінекологічним кабінетом, залу екстреної медичної допомоги на місці події. Проведено реорганізацію та удосконалення навчального блоку з догляду за хворими та медичних маніпуляцій. Закуплено нові поліфункціональні манекени з догляду за хворими.

Для покращення практичної підготовки студентів фармацевтичного факультету 30 листопада 2017 року відбулося відкриття навчальної аптеки. Її приміщення складається з кабінету завідувача, торгівельної зали й окремо облаштованого

ТДМУ «Фармацевтичний часопис» та «Медична і клінічна хімія» включено у базу CAS (Chemical Abstracts Service). Отже, тепер цю стратегічну перевагу отримали і наші видання. У базі CAS та пошукових системах індексуються номери журналів «Фармацевтичний часопис» та «Медична і клінічна хімія», починаючи з № 1 2017 року та наступні. Chemical Abstracts Service (CAS), підрозділ Американського хімічного товариства (American Chemical Society), є авторитетним у світі ресурсом з хімії та суміжних дисциплін.

2017-2018 навчального року значно розширилася міжнародна співпраця. Підписано 14 угод про міжнародну діяльність і нині університет співпрацює з 72 зарубіжними вищими медичними освітніми закладами, закладами охорони здоров'я та іншими міжнародними партнерами з 26 країн світу.

місця під матеріальну кімнату. Аптеку укомплектовано необхідними меблями, технікою, довідковою літературою згідно з чинним законодавством. На комп'ютерах встановлено ліцензійне програмне забезпечення. Викладено товари відповідно до токсикологічних груп, фізико-хімічних властивостей, анатомо-терапевтично-хімічної (АТХ) класифікації та правил мерчандайзингу.

Для забезпечення освітнього процесу в звітному році проводили роботи для збільшення аудиторного фонду. На базі площ гуртожитку № 3 відкрито нову лекційну аудиторію №14 на 75 місць, у навчальному корпусі № 2 проводять роботи зі створення нової лекційної аудиторії на 250 місць. Кафедри терапевтичного профілю університетської лікарні переведені на нові площі, збільшені на 88,1 м².

У звітному році вперше в Україні у Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського в освітньому процесі використано віртуальні програми «Body Interact – Clinical Reasoning Education», які включають вивчення клінічних ситуацій при 12 невідкладних станах та окремий блок з 10 невідкладних станів у неврології. Це освітня програма віртуальних клінічних сценаріїв, що дає можливість у реальному режимі часу відтворити певну клінічну ситуацію з усім необхідним сучасним набором об'єктивних, лабораторних та інструментальних методів обстеження і провести лікування відповідно до сучасних протоколів європейських та американських медичних асоціацій. «Body Interact – Clinical Reasoning Education» використовує більшість медичних університетів Західної Європи, США та Канади.

З листопада 2017 року повноцінно почав працювати мобільний додаток ТДМУ, який є не лише зручною платформою для спілкування, а й програмою оброблення та передачі медіа-інформації, користування інтернет-ресурсами, швидкого доступу до новин і різних матеріалів. Це допомагає вирішити безліч питань, економить час і зусилля.

Приємним є той факт, що журнали

Гостями університету були: віце-президент Євро-Азійської асоціації захворювань молочної залози «Eurama», професор загальної хірургії школи медицини Міланського університету Стефано Зурріда (Мілан, Італія); директор відділу онкопластики Міланського національного інституту раку Андреа Спано (Мілан, Італія); директор відділу грудної залози клініки Сан-Джерардо, професор Університету Мілано-Біокка Ріккардо Джованнаці (Монца, Італія); директор департаменту патології Фонду IRCCS Національного інституту раку Джанкарло Прунері (Мілан, Італія); президент міста Ельблонг Вітольд Врублевський (Польща); провідні дослідники Університету Поля Сабатьє (Тулуза, Франція) Helena Tronchere та Frederic Boal; секретар Посольства Республіки Індія Бхарат Сінгхом Бішта; засновник і власник клініки «Clarkson Sports & Physio Clinic» у Торонто (Канада) Рената Роман; представники дослідницької групи «Intelligent Materials and Devices» – Hagen Fuchs, Gilbert Santiago (Дрезден, Німеччина); директор післядипломної освіти університетської лікарні Базилдонського університету (Великобританія), голова відділу пульмонологічної фізіології та сну Джонсон Семюел; доктор медичних наук Анджей Бадзьо (Andrzej Badzio), який є спеціалістом у галузі онкологічної радіотерапії та клінічної онкології Ельблонг, Польща; відомий історик, публіцист, суспільний діяч, доктор Брюс Л. Андерсон (США); віце-ректор Тбіліського державного медичного університету, професор Іраклій Кохреїдзе (Тбілісі, Грузія); професор Університету Мансура Хусейн І. Ель-Саббах; голова опікунської ради Університету Аль-Хаваш Камель Аюба та професор з наукової роботи, професор Мохамед Ноккарі (Хомс, Сирія); представники університету Мак-Юена (Едмонтон, Канада), польських університетів-партнерів.

(Продовження на стор. 3)

Редактор Г. ШОТ
Творчий колектив: Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
ДВНЗ «Тернопільський
державний університет
імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України»
Індекс 23292

Видавець:
ДВНЗ «Тернопільський
державний медичний
університет
імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України»

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Терно-
пільському
державному університеті
імені І. Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

..... ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ●

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017–2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2)

У рамках міжнародної співпраці університет отримав грант від Посольства Чеської Республіки в Україні для реалізації проекту «Розробка ранніх підходів фізичної реабілітації у хворих з ускладненими переломами верхніх і нижніх кінцівок». За рахунок гранту закуплено фізіотерапевтичну апаратуру для забезпечення освітнього процесу на кафедрі фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, а також для надання допомоги пацієнтам, які потребують відновного лікування.

25-26 січня 2018 року на базі університету відбувся Міжнародний майстер-клас «Рак молочної залози. Хірургічне лікування» за участю хірургів-маммологів з Італії та лікарів-онкологів з Грузії.

У звітному році університет двічі відвідала виконавчав обов'язків Міністра охорони здоров'я України Уляна Супрун. Урядовець ознайомила з роботою навчально-практичного центру симуляційного навчання, теоретичними кафедрами та прочитала лекцію для викладачів і студентів «Коли кожна секунда важлива – система екстреної медичної допомоги».

17–18 травня 2018 року на базі НОК «Червона калина» відбулася чергова XV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні», в рамках якої проходила стра-тегічна сесія Міністерства охорони здоров'я України з питань медичної освіти, під головуванням заступника Міністра охорони здоров'я України О.В. Лінчевського, нарада-тренінг «Напрямки удосконалення післядипломної освіти лікарів за результатами складання субтесту з завдань типу USMLE», яку провів центр тестування МОЗ України. У роботі конференції взяли участь представники МОЗ України, ректори, проректори з науково-педагогічної роботи, проректори з міжнародних зв'язків вищих навчальних закладів і заклади післядипломної освіти, директори медичних коледжів та медичних училищ.

У лютому 2018 року університет провів III Всеукраїнський чемпіонат бригад екстреної медичної допомоги з міжнародною участю «Кременецьке медичне ралі-2018». Паралельно відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми екстреної медичної допомоги і медицини катастроф». У чемпіонаті та роботі конференції взяли участь депутат Верховної Ради України Ірина Сисоєнко, представники 18 обласних Центрів екстреної медичної допомоги і медицини катастроф, 2 приватних клінік, міжнародні делегації з Кракова (Республіка Польща), Бельсько-Бяла (Республіка Польща), Каунаса (Литва), Тель-Авіва (Ізраїль), а також голови асоціації парамедиків Литви та Ізраїлю.

Важливим етапом у визначенні готовності навчальної бази університету до початку підготовки парамедиків стала вперше проведена в Україні на базі ТДМУ Всеукраїнська олімпіада з симуляційної медицини «TernopilSimOlymp 2017» (екстрена та невідкладна медична допомога).

У звітному році кілька наших працівників отримали державні нагороди. Звання заслуженого діяча науки і техніки України присвоєно проф. Банадизі Н.В., а

заслуженого лікаря України – проф. Дейкалу І.М., Почесними грамотами Кабінету Міністрів нагороджені проф. Посохова К.А. і проф. Гошинський В.Б., Почесними грамотами Верховної ради України – проф. Бондаренко Ю.І., проф. Волков К.С., доц. Ярема Н.З. Президентською нагородою «За гуманітарну участь в антитерористичній операції» медаллю «За службу Україні» нагороджено доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамару Воронцову й асистента кафедри медицини катастроф і військової медицини Віктора Шацького.

34 науково-педагогічних працівники університету отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» на рівень володіння англійською мовою B2.

2017-2018 навчального року значно покращено в університеті спортивно-оздоровчу роботу. На базі гуртожитку №1 відкрито тренажерну залу, яка оснащена найсучаснішими силовими тренажерами та кардіотренажерами. Працюють у ній три досвідчені тренери, які складають індивідуальні програми тренування, стежать за правильністю виконання вправ. Для студентів і працівників університету заняття у цій залі безкоштовні.

19 квітня 2018 року 73 курсанти, які завершили навчання за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби, склали присягу на вірність народу України. З них – 9 випускників-стоматологів і 64 випускники медичного факультету.

26 червня 2018 року в палаці культури «Березіль» ім. Леся Курбаса відбулося урочисте засідання вченої ради, приурочене 58-му випуску лікарів медичного факультету, 10-му випуску лікарів стоматологічного факультету, 14-му випуску провізорів, 3 випуску фахівців із фізичної реабілітації за спеціальністю «Здоров'я людини», 2-му випуску бакалаврів-інженерів за спеціальністю «Біологія», випуску медичних сестер, медичних сестер-бакалаврів, медичних сестер-магістрів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».

Студенти університету Ірина Кулініч і Віта Косовська стали переможцями стипендіальної програми «Завтра.UA», увійшли до сотні кращих студентів та отримуватимуть стипендію від «Фонду Віктора Пінчука».

Представники студентства втретє поспіль стали переможцями проекту «Студентська доба», який проводили серед усіх закладів вищої освіти Тернопільщини.

Студентська команда ТДМУ, член молодіжної організації Всеукраїнської ради реанімації посіла друге місце серед іноземних команд під час XIII Міжнародного зимового чемпіонату медичних рятувальників (бригада екстреної медичної допомоги), що відбувся в польському місті Бельсько-Бяла.

Команда університету в складі студентів медичного факультету виборола третє місце у студентському конкурсі із симуляційного навчання в медицині «Sim-Challenge», який відбувся 26-29 квітня 2018 року в Любліні (Республіка Польща).

2017-2018 навчальний рік став найуспішнішим за всю історію університету щодо перемог наших студентів на всеукраїнських предметних олімпіадах. 22 студенти університету стали призерами всеукраїнських предметних олімпіад. Серед при-

зових місць 7 перших, 8 – других та 7 – третіх. Перші місця наші студенти посіли з педіатрії, латинської мови, патоморфології, анатомії людини, ендокринології, онкології, хімії. Порівняно з попереднім навчальним роком кількість призерів олімпіад збільшилася у 2,2 рази.

У звітному періоді значні досягнення були і в гуманітарній місії університету. Як студенти, так і співробітники університету організували понад сорок благодійних заходів, більшість яких була спрямована на допомогу українським воїнам і мешканцям Донецької та Луганської областей. У березні університет разом з представниками фірм, які займаються рекрутингом іноземних студентів на навчання, придбали та передали для потреб українських військовослужбовців, які проходять службу в окремих регіонах Донецької та Луганської областей, мікроавтобус «Opel Vivago».

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

2017-2018 навчального року в університеті покращилося матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу, впроваджувалися нові форми та методи проведення занять, збільшилися можливості засвоєння студентами та лікарями-інтернами і курсантами практичних навичок.

Уперше в звітному році розпочато підготовку магістрів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія», проведено акредитацію освітньої програми «Сестринська справа» спеціальності «Медсестринство» за бакалаврським та магістерським рівнями вищої освіти.

Велику підготовчу роботу колектив університету провів для започаткування підготовки в Україні парамедиків. Вже маємо результат цієї роботи. З 1 вересня розпочинають навчання в нашому університеті студенти спеціальності «Медсестринство», спеціалізації «Парамедик». Навчатимуться такі студенти 3 роки із загальним обсягом 180 кредитів ЕКТС. Для забезпечення їх навчання вперше в Україні наші фахівці, з урахуванням міжнародного досвіду, склали навчальний план, кафедри підготували навчально-методичні комплекси, визначили відповідальних викладачів.

У звітному році, відповідно до «Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2017 році», проведено додатковий набір іноземних студентів станом на 1 березня 2018 року. Останнє дозволило університету збільшити контингент іноземних студентів на понад 100 осіб.

Відповідно до примірних навчальних планів, затверджених МОЗ України, рішенням вченої ради затверджені розроблені навчальним відділом робочі навчальні плани підготовки магістрів та бакалаврів на 2018-2019 навчальний рік. На основі типових освітніх програм кафедр з використанням компетентнісного підходу розробили навчально-методичні комплекси вже для студентів 3 курсу зі спеціальностей галузі знань «Охорона здоров'я». Всі методичні матеріали розташовані у СДО Moodle.

Враховуючи міжнародний досвід підготовки лікарів, розроблено додаткову програму комунікативної компетентності, яку 2018-2019 навчального року буде внесено до складу дисципліни «Догляд за хво-

рими» для студентів медичного факультету. Таким чином, вже з початкових курсів студенти будуть засвоювати вкрай необхідні для сьогоденного лікаря навички.

Постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 року №347 затверджено нові «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності», якими передбачено ліцензування всіх видів освітньої діяльності, в тому числі підготовку іноземних громадян. Відповідно до нових ліцензійних умов цього року ліцензовано освітню діяльність з можливістю здійснювати підготовку іноземців та осіб без громадянства за спеціальністю «Медицина» з ліцензованим обсягом 5100 осіб з урахуванням строків навчання.

З метою покращення підготовки майбутніх лікарів на всіх клінічних кафедрах матеріали підготовки до практичних занять були доповнені даними вітчизняних і міжнародних клінічних протоколів та настанов.

Також у звітному навчальному році запроваджено нові форми проведення ректорських контрольних робіт при підготовці до складання ліцензійних інтегрованих іспитів. Для цього кафедри та деканати підготували на основі екзаменаційних буклетів «Крок» базу тестових завдань, з яких у центрі тестування формувалися екзаменаційні білети. Останнє дозволило значно об'єктивізувати оцінку рівня знань студентів і проводити додаткову підготовку зі студентами групи ризику, внаслідок чого досягнуто зменшення кількості студентів, які не склали ліцензійних інтегрованих іспитів. Студенти медичного факультету 2018 року склали «Крок-2» з результатом 79,5 %, стоматологічного факультету – 73,5 %, фармацевтичного факультету – 72,7 %. Результати складання 2018 року «Крок-1. Загальна лікарська підготовка» та «Крок-1. Стоматологія» є значно вищими від загальноукраїнського показника, а студенти фармацевтичного факультету «Крок-1. Фармація» склали з показником 100% – найкраще в Україні.

Реалізація рішення вченої ради університету щодо порядку допуску лікарів-інтернів до складання ліцензованого іспиту «Крок-3» дозволила досягти покращення результатів як за спеціальністю «Лікувальна справа», так і за спеціальністю «Стоматологія». Необхідно відзначити і роботу кафедр ННІПО, які підготували та видали для підготовки до ліцензійного іспиту «Крок-3» навчальний посібник «Екстрена та невідкладна медична допомога».

За результатами складання іспиту «Крок-3. Загальна лікарська підготовка» наш університет посів 2 місце за відсотком осіб, які не склали, та 4 місце при складанні «Крок-3. Стоматологія». Такі результати є значно кращими порівняно з показниками 2016-2017 навчального року.

Освітній процес в університеті забезпечують 57 кафедр. На виконання рішення вченої ради проведено реорганізацію кафедри філософії та суспільних дисциплін і на її основі створено кафедру педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін. Останнє дозволить готувати докторів філософії за спеціальністю «Теорія і методика професійної освіти», які в подальшому будуть викладачами у медичних коледжах та інститутах.

(Продовження на стор. 4)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-3)

Для приведення у відповідність до навчальних планів підготовки магістрів, де дисципліна «Нейрохірургія» входить до складу дисципліни «Хірургія, дитяча хірургія та нейрохірургія» курс нейрохірургії рішенням вченої ради приєднано до кафедри хірургії з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука та перейменовано кафедру отоларингології, офтальмології та нейрохірургії на кафедру отоларингології та офтальмології, а кафедру хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука на кафедру хірургії №1 з урологією, малоінвазивною хірургією та нейрохірургією імені професора Л.Я. Ковальчука.

У звітному році вперше в університеті організовано та проведено школу молодого викладача. Для викладачів були прочитані лекції та проведені практичні заняття з питань організації освітнього процесу, педагогіки, роботи в системі АСУ, підготовки навчально-методичних комплексів тощо. Сертифікати школи молодого викладача отримали 175 науково-педагогічних працівників.

Згідно з планом підвищення педагогічної кваліфікації курси пройшли 82 науково-педагогічні працівники. Варто відзначити, що в університеті нині вже працює три доктори педагогічних наук і вперше для викладачів їхніми силами були організовані курси підвищення педагогічної кваліфікації «Педагогічна майстерність викладачів вищих навчальних закладів», які тривали з 5 до 28 лютого 2018 року. Пройшли навчання та отримали сертифікати 59 науково-педагогічних працівників університету. Приємно зазначити, що за звітний період значно активізувалося міжнародне стажування в університетах-партнерах. 37 викладачів університету навчалися педагогічної майстерності в університетах Польщі, Словаччини, Білорусі, Канади, США, Франції, Німеччини, Великобританії, Італії, Греції, Грузії.

Враховуючи те, що визначення рівня знань англійської мови за професійним спрямуванням увійшло до складу Єдиного державного кваліфікаційного іспиту, в університеті у звітному році проводилася значна робота, спрямована на забезпечення вивчення студентами англійської мови та покращання англомовного навчання.

На усіх факультетах організовано проведення курсів англійської мови для викладачів і студентів. Окремо сформовано англомовні групи з українських студентів першого і другого курсів та у майбутньому планується така ж практика. Для викладачів університету адміністрація організувала курси англійської мови з підготовки до складання на міжнародний рівень володіння мовою B2. За результатами навчання 34 науково-педагогічних працівники університету отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» на рівень володіння англійською мовою B2. Усього в університеті працює 79 викладачів, які мають сертифікат на володіння англійською мовою B2 і вище.

У звітному році запроваджено низку освітніх програм на післядипломній підготовці лікарів. Особливою популярністю користувалися короткотривалі курси тематичного удосконалення, які проходили на базі навчально-практичного центру симу-

ляційного навчання з невідкладної допомоги, домедичної допомоги, серцево-легеневої реанімації.

Після модернізації та розширення навчального центру малоінвазивних оперативних технологій зростає кількість замовлень на курси тематичного удосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та урології».

Працівники курсу офтальмології підготували освітню програму та 2018-2019 навчального року буде розпочато курси спеціалізації з оптометрії за фахом «Медична оптика».

Серед викладачів медичних коледжів та училищ користувалися популярністю курси тематичного удосконалення «Актуальні питання сучасного медсестринства», започатковані у звітному році. Для лікарів-стоматологів розпочато роботу із запровадження передатестаційного циклу з ортопедичної стоматології. На кафедрах ННІПО широко в освітньому процесі використовують технології дистанційного навчання.

У звітному році розпочато роботу з АСУ університету. Деканати, навчальний відділ, відділ інформаційних технологій провели великий обсяг робіт щодо введення в дію АСУ, і вже на червень 2018 року всі розклади, навчальні плани, інша документація були розташовані в АСУ. Починаючи з 2018-2019 навчального року розклади, ведення навчальних карток студентів, електронний журнал студента, звітність, формування відомостей, наказів тощо будуть розташовуватися та формуватися в АСУ, що значно полегшить роботу як кафедр, так і деканатів.

Уже третій рік поспіль університет активно збільшує бібліотечний фонд навчальної літератури. За звітний період закуплено 7401 примірник навчальних підручників і посібників на суму 2 822 633 гривень. Серед закуплених книг – 57 назв англійською мовою, що повністю задовільнить попит на англомовні підручники.

Задля поліпшення якості управління освітнім процесом в університеті запроваджено міжнародні стандарти ISO 9001:2015. На кожній кафедрі визначено відповідальних осіб, які пройшли відповідну теоретичну підготовку, оновлено кафедральні документацію, удосконалено навчально-методичні комплекси.

На виконання вимог МОН України у звітному році уніфіковано форму додатка до диплома та академічної довідки. Усі випускники 2018 року отримали дипломи та «Додаток до диплома європейського зразка» DIPLOMA SUPPLEMENT.

Важливе значення в якійсній підготовці лікарів займає практична підготовка, адже всі навички, які внесені до стандарту освітньої програми, студент має вміти бездоганно виконати на практиці. Відповідно до сучасних вимог стандартів освітньо-професійної програми, переглянуто матрикули практичних навичок, внесено зміни та доповнення, визначено окремо навички, які студент складатиме на манекені.

Для роботи з віртуальними програмами «Body Interact – clinical reasoning education», які використовують для вивчення клінічних ситуацій при невідкладних станах у внутрішніх хворобах та неврології, було закуплено та встановлено інтерактивні дошки і сенсорні столи.

Три сенсорних столи, оснащені програмним забезпеченням з препарування,

вивчення синтопії, скелетотопії, голотопії, використовують студенти та викладачі кафедри анатомії людини.

Симуляційний центр став основною базою для проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ). У звітному році вперше під час ОСКІ застосовано методику дистанційного контролю за правильністю виконання студентами практичних навичок та їх оцінювання. Проведено великий обсяг роботи з удосконалення ОСКІ. Викладачі та працівники центру симуляційного навчання вивчали досвід проведення ОСКІ в Польщі, Молдові та Грузії. У навчальному році, що настає, потрібно багато ще попрацювати, щоб ОСКІ відповідали вимогам інструкцій Єдиного державного кваліфікаційного іспиту для магістрів.

У звітному році для забезпечення симуляційного навчання закуплено: моделі кісток і великих суглобів, електричний аспіратор, симулятор для навчання обстеженню молочних залоз, манекен для відпрацювання навичок догляду за хворими, манекен для відпрацювання навичок надання допомоги при травмі, манекен для розширеної реанімації в педіатрії, активні акустичні системи, портативний дихальний апарат, портативний електровідсмоктувач, набори для конікопункції, набір інтубаційний, пристрої для докісткового доступу, ручний дефібрилятор, комп'ютери, відеосистеми, телевізори. Протягом року Центр було забезпечено витратними матеріалами у повному обсязі. Всього обладнання та витратних матеріалів для Центру придбано на суму майже 2 млн. 417 тис. 955 гривень.

Для удосконалення освітнього процесу продовжувалося матеріально-технічне оснащення кафедр, навчальних і наукових лабораторій сучасним лабораторним, комп'ютерним обладнанням, оргтехнікою. Закуплено оргтехніки 438 одиниць, у тому числі 5 сенсорних столів, 146 комп'ютерів, 10 ноутбуків, 5 мультимедійних проекторів, 1 сервер, 38 принтерів, 5 відеокамер для мікроскопів.

За звітний період для покращання навчальної роботи теоретичних і клінічних кафедр та підрозділів університету придбано навчально-діагностичне обладнання, зокрема:

– на кафедрі фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання закуплено фізіотерапевтичний прилад BTL-CPMotion, набори оновлення гомілкового суглоба, фізіотерапевтичний апарат BTL-4000 Smart, інвентар для фітнесу;

– на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією придбано багатофункціональний пристрій Samsung SL-M2070, монітор пацієнта для немовлят G1B, отоскоп COMBILIGHT F.O.30 фіброоптичний, пульсоксиметри «Біомед», стетофонендоскопи, тонометри механічні, мультимедійний проектор, вимірювачі артеріального тиску, монітор електрокардіосигналів добовий, холтер SDM3, монітор AT BAT 41-2, термометри механічні, гематологічний аналізатор;

– на кафедрі загальної хімії закуплено рН-метри, в'язкозиметр Освальда, набір ареометрів;

– на кафедрі загальної гігієни та екології – барометри MOLLER 201107, мікрометри МК-175-0,01, нітрат-тестери СОЭКС;

– на кафедрі ортопедичної стоматоло-

логії – дошку сухостиральну магнітну, камеру інтраоральну, дошку інтерактивну, компресори, манекени стоматологічні (модель голови), регулятор тиску;

– на кафедру управління та економіки фармації з технологією ліків – гігрометри психрометричні;

– на кафедру педіатрії №2 – монітори пацієнта для немовлят G1B, пульсоксиметри «Біомед», тонометри, вимірювач артеріального тиску і частоти пульсу автоматичний OMRON M2 Classic, систему для контролю рівня глюкози у крові, комплекс електрокардіографічний ECGpro, монітор холтерівський «ECGpro холтер» і ДМАТ BAT 41-2 «Імеск», ваги кухонні дієтичні, система для контролю глюкози в крові;

– на кафедру функціональної та лабораторної діагностики: аналізатор гематологічний, імуноферментний аналізатор, термощейкер, центрифугу, ультразвуковий апарат, мікроскоп;

– на кафедру оториноларингології та офтальмології – камертони, отоскоп COMBILIGHT F.O.30 фіброоптичний, рефлектори лобні, офтальмоскоп KaWe Eurolight, гоніоскоп за Ван-Бойнингеном, відеореєстратор, набір настільний Bestar 6144FDU, автоматичний безконтактний пневмотонометр, щілинну лампу;

– на кафедру фізіології з основами біоетики та біобезпеки – інфрачервоний лобний термометр Gentle Temp 720, монітор складу тіла OMRON BF-511, тонометри механічні, комплекс електронейрографічний комп'ютерний M-TEST;

– на кафедрі акушерства і гінекології № 2 – модель для демонстрації пологів, модель плода, скелети таза жіночого, удосконалені симулятори пологів;

– на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією – льодогенератор HENDI 271568, автоклав вертикального завантаження Systec, аспіратор FTA-1, імуноферментний аналізатор (мікропланшетний фотометр) Multiscan FC (IVD модель), ламінарний бокс другого класу біобезпеки//Шафа ламінарна BSC120A, клас II A, 1240 мм з підставкою, інкубатор CO2 ICO 150, центрифугу ROTOFIX 32A;

– на кафедрі фармакогнозії з медичною ботанікою – реєстратор температури і вологості EBI 20-TH1, випарювач розтаційний, платформи P-16/88, шейкер орбітальний PSU-10i;

– на кафедрі хірургії №1 з урологією, малоінвазивною хірургією та нейрохірургією імені Л.Я.Ковальчука – агресивний лапароскопічний затискач типу «щурячі зуби», травматичні лапароскопічні затискачі, голки «Берсі» для зашивання троакарної рани, лапароскопічні дисектори, телевізори Ergo LE32CT1000AU, біполярні дисектори, ендоскопічні кліпаплікатори Endo Clip, лапароскопічну оптику HOPKINS 2, лапароскопічний голкотримач з пістолетною ручкою;

– на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини та фізіотерапії – тонометри, комплекс моніторингу електрокардіосигналів КАРДЮСЕНС;

– на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології – електричні сушки, лампи бактеріцидні, телевізори Ergo, тонометри механічні, ваги електронні медичні з ростоміром;

– на кафедрі акушерства та гінекології № 1 – моделі для демонстрації пологів, моделі плода, скелети таза жіночого, удосконалені симулятори пологів;

(Продовження на стор. 5)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017–2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2–4)

– на кафедру терапевтичної стоматології – активні акустичні системи NG5 HYQ-12AMWB, камери 2Mpx USB інтраоральні, дошку інтерактивну;

– на кафедру педіатрії ННІ ПО – комплекс холтерівського моніторингу ЕКГ (ECGpro (версія S3+), монітор для немовлят холтерівський BS6930-3, два пульсоксиметри «Біомед», тонометри;

– на кафедру терапії і сімейної медицини ННІ ПО – комплекс моніторингу електрокардіосигналів КАРДІОСЕНС, електрокардіографи «ЮКАРД 100», вимірювачі артеріального тиску;

– на кафедру загальної хірургії – приліжковий монітор пацієнта для дорослих ЮМ-300-T-15, пульсоксиметр, діатермокоагулятор;

– на кафедру хірургії ННІПО – приліжковий монітор пацієнта для дорослих ЮМ-300-T-15;

– на кафедру акушерства і гінекології ННІПО – приліжковий монітор пацієнта для дорослих ЮМ-300-T-15, фетальний монітор нагляду для вагітних Bistos BT-350 LED, пульсоксиметр для новонароджених;

– на кафедру внутрішньої медицини №3 – холтер SDM3, негатоскопи, тонометри;

– на кафедру внутрішньої медицини №1 – негатоскопи, тонометри, пристрій моніторингу цукру в крові;

– на кафедру первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини – діагностичний автоматизований комплекс для реєстрації електрокардіограм «CARDIO», тонометри;

– на кафедру інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами – апарат Мілта-Ф-5-01, дерматоскопи;

– на кафедру невідкладної та екстреної медичної допомоги – автоматичний вимірювач артеріального тиску і частоти пульсу;

– на кафедру стоматології ННІ ПО – крісло для рентген кабінету, кушетка медична, рентгенапарат дентальний, рентгенпроявлювальну машину, бормашини, крісло лікаря, стоматологічні матеріали та інструменти;

– для міжкафедральної навчально-дослідної лабораторії – коагулометр, центрифуги, дозатор змінного об'єму, дозатор одноканальний, електричний мінінасос з зарядним пристроєм, посудину кріобіологічну, сигналізатор рівня азоту.

Відділ внутрішнього забезпечення якості освіти розробив програму анкетування студентів після закінчення вивчення кожної дисципліни, яку буде впроваджено в освітній процес з 1 вересня 2018 року. За результатами анкетування студентів, випускників, лікарів-інтернів і курсантів розроблено комплекс заходів, який спрямований на покращання теоретичної та практичної підготовки фахівців у галузі знань «Охорона здоров'я».

Університет гідно представив свої здобутки під час VI Міжнародної виставки «Вища освіта-2018», яка проходила у м. Львові. Вітчизняні та іноземні делегації високо оцінили діяльність університету та зацікавилися співпрацею з ТДМУ.

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На факультеті у звітному році навчалось всього 2604 студенти, з яких 823 – за спеціальністю «Медицина», 1633 – за

спеціальністю «Лікувальна справа», 39 – «Медико-профілактична справа», 29 – «Фізична реабілітація», 28 студентів – «Фізична терапія, ерготерапія», 46 студентів – за спеціальністю «Здоров'я людини» та 6 студентів – за спеціальністю «Біологія».

Освітній процес забезпечували 37 кафедр, з яких 19 теоретичних і 18 клінічних. Теоретичні кафедри об'єднані у 4 навчально-наукові інститути.

Професорсько-викладацький склад налічує 424 викладачі, з яких – 75 докторів наук, 67 професорів, 316 кандидатів наук, 194 доценти, 3 старших наукових співробітники. Серед викладачів факультету: 2 заслужених лікарів України, один заслужений винахідник України, один Заслужений працівник освіти України, один заслужений працівник охорони здоров'я України, 4 відмінники освіти України, 7 заслужених діячів науки і техніки України, 2 лауреати Державної премії України, один академік Національної академії медичних наук України.

За звітний період покращилося матеріально-технічне та інформаційне забезпечення кафедр факультету. Закуплено навчальне, навчально-діагностичне обладнання, збільшився комп'ютерний парк кафедр. Проведено поточні ремонти в усіх теоретичних корпусах. Кафедри внутрішньої медицини №1, внутрішньої медицини №3, невідкладної та екстреної медичної допомоги на базі університетської лікарні отримали нові, значно більших площ відремонтовані приміщення.

Також завершено ремонт спортивних залів і навчальних аудиторій кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання.

Збільшилися навчальні площі для кафедри медичної реабілітації. На кафедрі онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини відремонтовано навчальні кімнати, кімнати викладачів, проведено ремонтні роботи приміщень кафедри психіатрії.

У звітному році розширилися бази проходження виробничої практики для студентів факультету. Зокрема для проходження студентами спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» укладено угоди про співпрацю з Тернопільською обласною комунальною загальноосвітньою школою-інтернатом для дітей з наслідками поліомієліту та дитячого церебрального паралічу, центром фізичної реабілітації «Active Life», Більче-Золотецькою обласною фізіотерапевтичною лікарнею реабілітації, фундацією допомоги дітям (м. Живець, Польща), міжнародною клінікою відновного лікування В.І. Козьякіна.

Навчальну виробничу практику студенти факультету проходили також у закордонних університетах-партнерах Польщі, Туреччини.

Усі кафедри у звітному році були цілком забезпечені витратними матеріалами для забезпечення проведення практичних занять.

Активно впроваджувалися на факультеті у звітному році нові освітні технології, технології відпрацювання студентами практичних навичок.

При вивченні клінічних дисциплін запроваджено обов'язкові обговорення клінічних ситуацій тематичних хворих, відпрацювання практичних навичок з невідкладних станів шляхом роботи з вірту-

альними навчальними програмами, фантомами та манекенами.

Під час проведення об'єктивного клінічного іспиту кафедри вперше використали стандартизованих пацієнтів, дистанційний контроль викладача за виконанням студентами практичної навички.

Для покращення підготовки студентів до складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок» на факультеті вперше запроваджено проведення ректорських контрольних робіт на базі університетського центру незалежного оцінювання знань студентів.

Кафедра медицини катастроф і військової медицини вперше зорганізувала навчальні збори з військово-професійної підготовки на базі навчального полігону 44 артилерійської бригади, де студенти були в повному обсязі забезпечені навчальною зброєю, інженерним та іншим обладнанням.

У зв'язку з включенням до складу екзаменаційного буклету «Крок» питань іноземною мовою для студентів факультету організовано навчальні курси англійської мови. Також уперше в історії факультету з числа вітчизняних студентів створено англомовні групи, які відвідують лекції разом з англомовними студентами та для яких практичні заняття викладачі кафедр проводять англійською мовою.

Науково-педагогічні працівники факультету брали активну участь у багатьох навчальних, наукових заходах на рівні університету, регіону, держави. Кафедри провели 12 конференцій з актуальних проблем сучасної медичної науки та практики, а також всеукраїнську олімпіаду з симуляційної медицини, змагання бригад екстреної медичної допомоги.

У звітному році курси педагогічної майстерності підвищили 39 викладачів факультету. Активно вивчали прогресивні методи освітніх технологій інших країн. В університетах-партнерах Польщі, Грузії, Канади, США, Фінляндії, Німеччини, Великобританії, Литви стажування пройшли 32 працівники факультету.

У звітному році на базі кафедр анатомії людини, патологічної анатомії із секційним курсом та судової медицини, онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини, кафедри внутрішньої медицини №1 успішно проведено II (завершальний) етап Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальних дисциплін анатомія людини, патоморфологія, онкологія, ендокринологія.

Студенти медичного факультету стали переможцями 18 предметних всеукраїнських олімпіад і вибороли 5 перших, 8 других і 7 третіх призових місць. Перші місця здобули з дисциплін: анатомія людини, патоморфологія, онкологія, ендокринологія, педіатрія, другі місця – з медичної біології, фізіології, психіатрії та наркології, хірургії, патологічної фізіології, інфекційних хвороб, акушерства та гінекології, онкології, треті місця – з гістології, цитології та ембріології, оперативної хірургії та топографічної анатомії, соціальної медицини та організації охорони здоров'я, педіатрії, медичної генетики, з медицини надзвичайних ситуацій, з симуляційної медицини.

Студенти медичного факультету 2017-2018 року були активними учасниками міжнародних конгресів, форумів, переможцями різноманітних конкурсів.

Викладачі кафедр медичного факультету в звітному році систематично виступали на науково-практичних конференціях України і за кордоном, є членами європейських профільних наукових асоціацій, а також учасниками європейських та світових конгресів та форумів.

Нині науковці факультету згідно з планом виконують 24 комплексних науково-дослідних роботи, з них 2 – за рахунок державного фінансування, 22 – ініціативно-пошукова тема, які присвячені актуальним проблемам сучасної клінічної та експериментальної медицини.

За звітний період викладачі надрукували понад 1000 наукових праць у фахових наукових виданнях, у тому числі включених до міжнародних наукометричних баз.

Значно активізувалася на факультеті видавнича діяльність. Всього за навчальний рік творчі колективи кафедр підготували до друку 3 навчальні підручники, 14 навчальних посібників, створено 18 навчальних відеофільмів.

Уже стало традицією для випускників факультету на день заснування університету, 12 квітня, у НОК «Червона Калина» висаджувати дерева. 2018 року висаджено 61 дерево, відповідно до кількості років від дня заснування університету.

Три кафедри факультету є опорними серед ЗВУ України, це кафедра хірургії №1 з урології, нейрохірургією та малоінвазивною хірургією імені Л.Я. Ковальчука, кафедра анатомії людини, кафедра невідкладної та екстреної медичної допомоги. Всі кафедри у звітному році провели засідання та наради завідувачів однопрофільних кафедр, а кафедра невідкладної та екстреної медичної допомоги презентувала два навчальних посібники «Екстрена медична допомога» українською та англійською мовами, провела Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Імплементация сучасних протоколів в клінічну практику».

2018 року медичний факультет закінчили 369 вітчизняних студентів, з них 345 студентів за спеціальністю «Лікувальна справа» (197 навчалися на контрактних засадах, а 148 – за державним замовленням), 18 – за спеціальністю «Здоров'я людини», 6 – за спеціальністю «Біологія». Випускники спеціальності «Лікувальна справа» склали іспити «Крок-2» із середнім відсотком правильних відповідей 79,5 %. Не склали іспит «Крок-2» 14 студентів VI курсу. Усі випускники склали державні практично орієнтовані іспити, 10 з них отримали диплом з відзнакою.

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

За звітний навчальний рік на фармацевтичному факультеті ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» відбулося два випуски спеціалістів фармацевтичної галузі (14-й – денної та 6-й – заочної форм навчання). Зараз на факультеті навчається 255 студентів денної та 584 студенти заочної форм навчання.

Основною базою факультету є навчальний корпус за адресою вул. Руська, 36. У звітному році закінчено ремонт його фасаду, проведено реконструкцію внутрішнього дворика. Без сумніву, ця споруда є окрасою не тільки університету, а й міста Тернополя.

(Продовження на стор. 6)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-5)

У складі факультету функціонує п'ять кафедр, чотири з яких є випусковими — загальної хімії, фармакогнозії з медичною ботанікою, клінічної фармації, фармацевтичної хімії, управління та економіки фармації з технологією ліків.

Навчальний процес на факультеті забезпечують 49 викладачів, усі вони (100 %) мають науковий ступінь. Серед викладачів факультету — 3 доктори та 46 кандидати наук (у тому числі 2 доктори та 24 кандидати фармацевтичних наук). Ці показники є найкращими в Україні серед усіх фармацевтичних факультетів.

Для покращання освітнього процесу вперше в історії університету на кафедрі управління та економіки фармації з технологією ліків відбулося відкриття навчальної аптеки. На базі останньої студенти удосконалюють теоретичні знання та практичні навички із забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму роботи аптечних закладів, основних принципів зберігання лікарських засобів і виробів медичного призначення, рецептурного відпуску лікарських засобів, визначення вартості екстемпоральних лікарських форм тощо.

Науково-педагогічні працівники факультету брали активну участь у заходах, спрямованих на подальший розвиток та гармонізацію фармацевтичної освіти України в світовий освітній простір. Зокрема, доц. Д. Коробко та доц. Г. Загричук входили до складу робочої групи МОЗ України зі створення стандарту вищої освіти спеціальності «Фармація, промислова фармація» другого (магістерського рівня).

Науковці факультету були активними учасниками фахових всеукраїнських наукових конференцій «Економіко-управлінська підготовка магістрів фармації — нагальне завдання вищої фармацевтичної освіти», «Українська фармація — вчора, сьогодні, завтра».

Асистент кафедри організації та економіки фармації з технологією ліків Ю. А. Равлів проходила двотижневе стажування на базі університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві (UKSW), асистент кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою Соломія Козачок стажувалася у відділі біохімії та якості рослин Інституту ґрунтознавства та рослинництва (м. Пулави, Польща).

Доцент кафедри фармацевтичної хімії Л. Логойда з 2 до 13 жовтня 2017 року перебувала в університеті Аристотеля в Салоніках (Греція) в рамках програми академічних обмінів ERASMUS+Staff Mobility for Teaching. Вона прочитала 10 лекцій з фармацевтичної хімії, ознайомила з особливостями освітнього процесу та роботи наукових лабораторій університету Аристотеля, з новітніми технологіями навчання при вивченні фармацевтичної хімії та фармацевтичного аналізу. Започатковано напрямки наукової співпраці результатом яких є публікації в наукометричному журналі, що індексується в базі Scopus. Також вже п'ятий рік поспіль доцент Л. Логойда бере участь у міжнародній конференції-виставці «DUPHAT», яку щорічно проводять в ОАЕ. Доповідь та постер Liliya Logoyda, Dmytro Korobko, Serhii Kovalenko на тему «The Methods for Determination of Combination Antihypertensive Drugs in Human Plasma by LC-MS/MS» були

відзначені сертифікатами. На цій конференції власні наукові дослідження представили у вигляді постерів і представники п'ятого курсу факультету іноземних студентів спеціальності «Фармація».

Для публікацій результатів наукових досліджень викладачів факультету в університеті видають журнали «Фармацевтичний часопис» і «Медична та клінічна хімія», які ввійшли до затвердженого ДАК України переліку видань з фармацевтичних наук.

Викладачі факультету продовжують плідно працювати за різними науковими напрямками, отримуючи нові патенти на корисні моделі, інформаційні листи, методичні рекомендації, публікуючи монографії та значну кількість статей у фахових виданнях відповідного профілю, в тому числі тих, які цитуються провідними наукометричними базами (Scopus, Web of Science).

Упродовж 10-12 квітня 2018 року в університеті в рамках угоди про співпрацю між ТДМУ імені І. Я. Горбачевського та Університетом Мансура перебував відомий науковець в галузі фармацевтичної й медичної хімії — професор Хуссейн І. Ель-Суббах. Професор Хуссейн провів дводенний work-shop щодо можливостей використання методу ЯМР-спектроскопії в різних галузях фармацевтичної науки та практики й прочитав лекцію з приводу написання наукових статей та можливості їх опублікування у престижних фахових виданнях, як правильно створити пропозицію для дослідницького проекту (гранту).

Студенти факультету продовжують традиції своїх попередників і гідно представляють Alma mater на всеукраїнських заходах. Так, у II-му етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Фармація, промислова фармація» студентка четвертого курсу Оксана Щур виборола третє місце. Студентки з Нігерії Okeschukwu Favour Chigozirim та Amesi Rejoice Anwuri, які навчаються на п'ятому курсі фармацевтичного факультету, свої наукові напрацювання представили в II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Фармакологія, фармація» англійською мовою.

У звітному році працівники факультету підготували та надрукували книгу «Фармація Тернопілля: минуле й сьогодні», в якій висвітлені основні періоди розвитку фармації на Тернопільщині.

Значну увагу на факультеті приділяють виховній роботі. Студенти факультету 2017-2018 навчального року провели понад 30 заходів на рівні факультету та університету. Активно долучалися також викладачі та студенти до волонтерської роботи.

Викладачі факультету разом зі студентами кураторських груп взяли участь у 5-х та 6-х «Наукових пікніках», що відбувалися на Театральному майдані. Запропоновані різноманітні досліди, процеси виготовлення лікарських форм, косметичного мила викликали значну увагу відвідувачів заходу та сприяли популяризації університету.

Неодноразово для студентів організували екскурсії, туристичні подорожі, заходи національно-патріотичного спрямування. Останні мають не лише пізнавальний характер, але й сприяють формуванню гармонійної особистості, здатної стати свідомим членом суспільства та працювати на користь народу України.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Робота стоматологічного факультету 2017-2018 навчального року була спрямована на зміцнення матеріальної бази, поліпшення теоретичної та практичної підготовки майбутніх лікарів-стоматологів.

Навчання студентів стоматологічного факультету 2017-2018 навчального року здійснювалося на 1-2 курсах за другим (магістерським) рівнем, а на 3-5 курсах — за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст». Серед контингенту студентів було 623 вітчизняних громадян і 159 іноземців. За державним замовленням — 22 особи.

Навчальний процес забезпечували 48 науково-педагогічних працівників, серед яких доктори наук — 6 (12,5 %), кандидати наук — 38 (79,2%), без наукового ступеня 4 — (8,4). Всі чотири кафедри стоматологічного факультету є випусковими. За звітний період пройшли офіційний захист та отримали дипломи кандидатів медичних наук 5 викладачів.

Упродовж 2017-2018 навчального року викладачі підвищували свій рівень у галузі педагогічної майстерності на циклах факультету підвищення кваліфікації викладачів, а також проходили стажування в закордонних закладах вищої освіти (Польща, Болгарія, Молдова, Узбекистан).

У звітному періоді завершено ремонт навчальних приміщень та кабінетів кафедр, що розташовані у навчальному корпусі за адресою вул. Чехова, 7. Завершено також опоряджувальні роботи теплового переходу між навчальними корпусами за адресою вул. Чехова, 3 та вул. Чехова, 9. Кафедри хірургічної стоматології, дитячої стоматології та ортопедичної стоматології отримали додаткові площі у навчальному корпусі № 9.

Відкриття стоматологічного відділення університетської клініки значно розширило можливості практично-орієнтованого навчання та самостійної роботи студентів факультету, роботи викладачів, лікарів-інтернів. Значно збільшився потік первинних пацієнтів. Студенти отримали можливість самостійно обстежувати пацієнтів, проводити діагностику, складати план лікування. За минулий навчальний рік студентами під керівництвом викладачів прийнято 1202 пацієнти, з них первинний огляд пройшли 933 пацієнти, вторинний — 269. Зроблено панорамних знімків 473 і прицільних 578. Лікувальні маніпуляції виконуються після узгодження з лікарем діагнозу, обґрунтування вибору і детального обговорення методу лікування. На практичних заняттях студенти відпрацьовують практичні навички та проводять прийом пацієнтів.

У рамках співпраці з Вроцлавським медичним університетом 6 студентів факультету під час зимових канікул проходили виробничу практику на базі стоматологічних клінік Польщі

Для забезпечення можливостей відпрацювання практичних навичок згідно зі стандартом професійної підготовки лікаря-стоматолога функціонують два навчально-практичні центри, які оснащені сучасними фантомами та засобами, що передбачають можливості практичного навчання студентів. Додатково кожна фантомна зала оснащена інтерактивними дошками.

На робочих місцях, при стоматологіч-

них установках на кафедрах факультету встановлено інтраоральні камери, які поєднані з мікрокомп'ютером, що дозволяє виводити зображення на екран та проводити детальний розбір тієї чи іншої клінічної ситуації.

У звітному році на новій площі переведено зубопротезну лабораторію. Для потреб лабораторії додатково закуплено все необхідне обладнання та розхідні матеріали, які повністю забезпечили освітній процес.

Всього закуплено матеріалів для навчального процесу для стоматологічного факультету на суму 729855 грн.

На всіх кафедрах відповідно до типових програм колективи підготували робочі навчальні програми з дисциплін, методичні вказівки, банки тестових завдань, матеріали підготовки до лекцій та практичних занять, які кафедри факультету розмістили в системі дистанційної освіти Moodle.

У зв'язку з відкриттям стоматологічного відділення значно активізувалася індивідуальна робота студентів. З кожної профільної дисципліни розроблено новий перелік індивідуальних завдань для індивідуальної роботи.

19-21 квітня 2018 року відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні підходи до профілактики, діагностики та лікування захворювань тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота». Організатором конференції була кафедра терапевтичної стоматології. В рамках конференції відбулося виїзне засідання завідувачів кафедр терапевтичної стоматології та експертної групи зі створення стандарту вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія».

На факультеті активно проводиться наукова робота. За результатами наукових досліджень 2017-2018 навчального року викладачі опублікували 68 статей та 40 тез доповідей, видали 5 навчальних посібників.

За звітний період розширилися клінічні бази практик. Завдяки укладеній угоді про співпрацю із Житомирським, Волинським, Закарпатським і Хмельницьким управліннями охорони здоров'я студенти факультету мали можливість для проходження виробничої практики на базах лікувально-профілактичних закладів зазначених областей. Також у зимовий період кращі студенти факультету стажувалися на базах стоматологічних клінік Вроцлавського медичного університету (Польща).

Добра теоретична та практична підготовка дозволила на високому рівні представити команду університету на Всеукраїнській предметній олімпіаді зі стоматології. Студентка п'ятого курсу Ілона Ремезюк виборола індивідуальне третє місце.

Активно працюють на факультеті студентські наукові гуртки. Результати наукових досягнень студентів висвітлені у 47 доповідях на студентських наукових конференціях, та в 78 публікаціях результатів наукових досліджень у збірниках матеріалів студентських конференцій, конгресів.

У рамках програми міжнародного стажування 6 викладачів з випускових кафедр вивчали досвід викладання стоматології та організацію стоматологічної служби в Польщі, Німеччині, США.

(Продовження на стор. 7)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-6)

Важливою складовою частиною освітнього процесу на факультеті є виховна робота зі студентами. Студенти разом зі своїми кураторами організували понад 50 різних заходів культурно-мистецького та національно-патріотичного спрямування.

Спортивні команди факультету з шахів, футболу, волейболу взяли участь у міжфакультетських спортивних змаганнях, змаганнях на кубок ректора.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Упродовж 2017-2018 навчального року на факультеті іноземних студентів навчалося 1757 іноземців з 59 країн світу (з них англійською мовою – 99 %).

Набір на навчання іноземних громадян у звітному році проводився двічі на рік, станом на 1 листопада та станом на 1 березня. 2017-18 н. р. уперше число студентів-іноземців, які вступили до університету, перевищило 600 осіб. Серед вступників найбільший контингент студентів (49 %) з африканських країн, з США та Канади – 14 %, європейських – 17 %, країн Азії – 20 %. 2017-2018 року навчалося понад 800 студентів з Африки, з них 335 – з Нігерії, 280 – з Гани. Вперше за величиною контингенту на третю позицію вийшли студенти з Індії (265 осіб). Багато студентів з Польщі (264 особи) та зі США (212 осіб). ТДМУ єдиний університет країни, в якому частка іноземців з країн Західної Європи та Північної Америки складає третину.

За результатами набору на навчання іноземних громадян ТДМУ увійшов до «десятки» найбільш популярних університетів серед іноземних студентів. Університет увійшов також у топ-10 вищих навчальних закладів країни за кількістю іноземних студентів денної форми навчання.

На факультеті іноземних студентів продовжувала активно розвиватися дистанційна форма навчання іноземних медичних сестер, де навчається 246 студентів, переважно громадян США. 2018 року 94 студенти дистанційної форми, в тому числі 84 бакалаври та 16 магістрів отримали дипломи. Випускники дистанційної форми навчання успішно проходять визнання дипломів у відповідних агентствах США та Канади.

Працівники факультету іноземних студентів проводили активну роботу з рекламування послуг університету щодо міжнародної освіти з метою збільшення контингенту іноземних студентів. У звітному році значно удосконалено сайт факультету іноземних студентів, створено окремі розділи, що містять правила прийому на навчання іноземних громадян, правила поведінки, культурне життя іноземних студентів, а також інформацію щодо організації освітнього процесу. З університетом у звітному році активно співпрацювало 9 компаній, які здійснювали набір на навчання іноземних громадян. У результаті видано на 403 запрошення (на 38,4 %) більше порівняно з попереднім роком.

На факультеті постійно проводили роботу з підвищення якості підготовки іноземних громадян. На кафедрах застосовували інноваційні освітні технології навчання, активно розвивали симуляційне та дистанційне навчання. На випускових кафедрах факультету іноземних студентів

викладачі продовжували підвищувати рівень володіння англійською мовою шляхом короткотривалих стажувань за кордоном. У звітному році три завідувачі випускових кафедр склали іспити та отримали сертифікати B2 на володіння англійською мовою. Загалом на 4 випускових кафедрах факультету (педіатрії, хірургії, внутрішньої медицини та акушерства і гінекології) 21 викладач із 32 мають міжнародні сертифікати на рівень володіння англійською мовою B2, що становить 65,7%.

Активно проводили у звітному році підготовку студентів факультету до складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок». При цьому застосовували методику організації передекламаційних тренінгів і розв'язання ситуаційних завдань на кожному практичному занятті. У підсумку всі студенти (100 %) спеціальності «Лікувальна справа» склали «Крок-2», а студенти 3 курсу посіли перше місце серед медичних вишів України за результатами складання «Крок-1».

2017-2018 навчального року на факультеті активно працювало студентське самоврядування та адміністрування. Студенти-іноземці активно займалися науковими проектами, брали участь у роботі наукових товариств, Тернопільської філії Європейської Асоціації студентів-медиків (EMSA Ternopil). Студенти ТДМУ брали участь у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з латинської мови та основ медичної термінології, де у підсумку студент 1-го курсу Аппіах Денніс Нканса (Гана) здобув I місце серед іноземних студентів.

Студенти-іноземці взяли участь у березні 2018 року у XLVIII Міжнародній студентській конференції в м. Щецин (Польща).

Упродовж року іноземні студенти брали участь в університетських добродійних проектах і проводили власні акції. Студенти факультету іноземних студентів займаються художньою самодіяльністю та організовують концертні програми і різноманітні національні культурні проекти, беруть активну участь у спортивних заходах, в тому числі з вітчизняними студентами.

НАВЧАЛЬНО- НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕДСЕСТРИНСТВА

Навчання студентів у ННІ медсестринства 2017-2018 навчального року здійснювали за спеціальністю 223 «Медсестринство» (бакалаврський та магістерський рівні) галузі знань 22 «Охорона здоров'я» та за спеціальністю 6.120101 «Сестринська справа» галузі знань 1201 «Медицина».

2017-2018 н.р. контингент студентів становив 623 особи, з яких 62 – денної та 561 – дистанційної форми навчання.

У червні 2018 року вперше відповідно до Закону України «Про вищу освіту» акредитаційна комісія МОН України акредитувала освітню програму «Сестринська справа» на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти спеціальності 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Освітній процес у ННІ забезпечували викладачі 31 кафедри університету, які входять до складу медичного факультету та факультету іноземних студентів.

За звітний період покращено матері-

ально-технічну базу, доукомплектовано тематичні навчальні кімнати фантомами, навчальними муляжами, манекенами та тренажерами. Збільшився бібліотечний фонд інституту за рахунок міжнародних видань, які передали наші партнери.

Дистанційна програма навчання в ТДМУ набуває дедалі більшої популярності серед вітчизняних студентів, крім того, в ній беруть участь студенти-громадяни США, Канади, Ізраїлю, Нігерії, Гани, Зімбабве та країн Європи. Навчаються за цією формою дипломовані працюючі молодші спеціалісти чи бакалаври, а студенти-іноземці є ліцензованими медсестрами у відповідних країнах.

Усі випускники-іноземці ТДМУ, які подали свої документи на підтвердження дипломів, успішно пройшли визнання членами NACES (Національна асоціація з акредитації та евалуації дипломів) у США й прийняли в госпіталях, де наші випускники працюють ліцензованими медсестрами.

За звітний період активізувалася робота ННІ медсестринства щодо академічної мобільності викладачів і студентів, розширилася співпраця з іноземними навчальними закладами-партнерами.

Так, із 15 до 25 травня 2018 року на базі ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» тривав спільний канадсько-український курс «Global Health». Він був ініційований в рамках співпраці ТДМУ та Університету Мак-Юена (Едмонтон, Канада). У цій програмі взяли участь 20 студентів медсестринського факультету Університету Мак-Юена та 8 студентів медичного факультету ТДМУ. Розробниками та організаторами курсу з канадської сторони були: Елізабет Бурґес-Пінто, RN, PhD, доцент кафедри медсестринських наук, і Крістін Шумка, RN, BScN, викладач та методист кафедри медсестринських наук університету Мак-Юена. Метою курсу було ознайомлення студентів з проблемами глобалізації, які тісно пов'язані із проблемами здоров'я у світі.

Крім того, в рамках цього заходу канадський гість Метью Шумка передав кошти для продовження раніше заснованої стипендії для кращих студентів ННІ медсестринства.

У рамках програми Еразмус+ з 17 лютого до 20 червня 2018 р. студентка III курсу ННІ медсестринства Ольга Здирко перебувала на навчанні у Вищій державній школі імені Іоанна-Павла II в Бялій Підлязці (Польща).

З 25 до 29 червня 2018 року в рамках програми Еразмус+ асистент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими Ольга Креховська-Лепявко читала лекції у Державній вищій школі імені Папи Римського Іоанна-Павла II в Білій Підлязці (Польща).

У звітному році продовжилася співпраця ННІ медсестринства з Міжнародним центром з питань освіти та підготовки у сфері охорони здоров'я (I-TECH) університету штату Вашингтон (UW), США, головним фокусом діяльності якого є розробка та впровадження навчальних програм післядипломної освіти і тренінгів для медичних працівників.

У рамках співпраці між I-TECH і ТДМУ викладачі нашого університету брали участь у тренінгах, діяльність яких спрямована на розробку та впровадження навчальних програм для післядипломної освіти медичних сестер.

У жовтні 2017 року директор ННІ медсестринства С.О. Ястремська у складі членів делегації з України взяла участь у п'ятиденному тренінгу з дистанційного навчання, який підготували викладачі кафедри з питань охорони здоров'я університету штату Вашингтон у місті Сіетл (США). Метою тренінгу було вдосконалення компетенцій у розробці та впровадженні он-лайнних і змішаних курсів навчання в галузі охорони здоров'я.

Викладачі кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими Л.П. Мазур та О.М. Креховська-Лепявко взяли участь у тренінгу «Управління грантами», який був організований у співпраці I-TECH та Центру громадського здоров'я МОЗ України.

Доценти Н.І. Рега та С.О. Ястремська розробили навчальну програму з медсестринства в сфері ВІЛ/СНІД і супутніх захворювань.

У звітному році на базі ННІ медсестринства на післядипломному рівні розпочато педагогічні курси для викладачів медичних коледжів «Педагогічна майстерність та сучасні аспекти викладання медсестринства».

З 2 до 9 червня 2018 року делегація ТДМУ у складі директора ННІ медсестринства доцента С.О. Ястремської та заступника директора ННІ медсестринства асистента С.В. Даньчак перебували у Нью-Йорку (США) та Торонто (Канада) з метою розширення міжнародних зв'язків, читання лекцій, приймання семестрових заліків та іспитів й атестації випускників, захисту практики іноземними студентами освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності «Медсестринство» та у випускників цієї ж спеціальності освітнього ступеня «магістр».

2018 року ННІ медсестринства закінчили 299 студентів, які навчалися на контрактних засадах, з них:

– 14 студентів – випускники денної форми навчання (6 вітчизняних осіб і 8 іноземців);

– 285 студентів – випускники дистанційної форми навчання (185 вітчизняних осіб і 100 іноземців).

Випускники успішно склали «Крок-Б. Сестринська справа», в результаті якого середній відсоток правильних відповідей становив 86,2 %.

Всі випускники склали державні практично орієнтовані іспити, 6 з них отримали диплом з відзнакою.

Викладачі ННІ медсестринства беруть активну участь у виданні науково-практичного журналу «Медсестринство», в якому друкуються статті співробітників ННІ медсестринства, студентів-магістрантів, викладачів інших навчальних закладів і практикуючих медсестер.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти працює з двома контингентами лікарів – слухачами і лікарями-інтернами. У звітному 2017-2018 навчальному році навчалися 324 лікарі-інтерни за державним замовленням і 598 – за контрактом. На передатестаційних циклах, курсах спеціалізації та тематичного вдосконалення перепідготовлено 1500 слухачів,

(Продовження на стор. 8)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-7)

Навчальний процес проводили на базі 6 кафедр: терапії і сімейної медицини; педіатрії; акушерства і гінекології; хірургії; фармації; стоматології. До навчального процесу залучено 16 кафедр медичного факультету та 1 кафедру фармацевтичного факультету.

На 6 кафедрах інституту працює 9 професорів, 31 доцент, 4 асистенти.

У звітному році багато уваги приділяли вдосконаленню навчання лікарів-інтернів на заочних базах стажування. Були проведені наради спільно з управліннями охорони здоров'я Тернопільської та Рівненської ОДА щодо організації роботи, ведення документації на базах стажування та контролю за виконанням лікарями-інтернами плану роботи заочної частини інтернатури.

Спільним наказом управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації та Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського переглянуто, приведено у відповідність до вимог наказу № 291 МОЗ України та затверджено заклади охорони здоров'я – бази стажування лікарів-інтернів та керівників лікарів-інтернів.

Навчально-виробничий план підготовки в інтернатурі виконано повністю.

Первинна спеціалізація (інтернатура) проводилася з 14 фахів. Серед контингенту підготовлених лікарів у звітному році сертифікати спеціаліста отримали 43 лікарі загальної практики-сімейної медицини, що є важливим підсиленням первинної ланки медичної допомоги.

Слід відзначити позитивну роль створеного сучасного симуляційного центру в навчанні лікарів-інтернів. Адже під час навчального процесу інтерни не завжди мають можливість відтворити велику кількість тих чи інших маніпуляцій, вони відчувають нестачу тематичних пацієнтів, а також існують етико-деонтологічні обмеження у взаєминах між інтерном і пацієнтом у клініці. У звітному році всі лікарі-інтерни пройшли навчання з невідкладних станів на основі віртуальної навчальної програми «Body Interact – clinical reasoning education» та склали підсумковий контроль.

Дуже важливою є оцінка знань інтернів за результатами ліцензійних іспитів «Крок-3». У звітному році вперше було змінено початок підготовки лікарів в інтернатурі. Всі інтерни розпочинали очний цикл з модуля «Медицина невідкладних станів» і після вивчення останнього проходили підсумковий контроль у центрі незалежного тестування. За результатами контролю було визначено групи ризику лікарів-інтернів, які показали низький рівень знань, та запроваджено систему підготовки лікарів-інтернів до іспитів «Крок-3». Також у звітному році вперше для лікарів-інтернів було введено систему допуску до ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок-3», щоб покращити результати складання. Середній бал успішності при складанні ліцензійного іспиту «Крок-3. Загальна лікарська підготовка» нашими інтернами в звітному році становив 78,7 %, що дозволило отримати 2 місце в загальнонаціональному рейтингу. За результатами складання «Крок-3. Стоматологія» також значно покращилися результати і університет отримав 4 місце серед закладів вищої освіти МОЗ України.

Викладачі інституту і кафедр університету, які займаються підготовкою лікарів-інтернів, у видавництві «Укрмедкнига» надрукували навчальний посібник «Екстрена та невідкладна медична допомога», що дозволило покращити підготовку інтернів до ліцензійних іспитів.

Протягом року дирекція інституту постійно контролювала хід виконання робочих програм, їх перегляд, проводила доповнення та корекції згідно з появою нових програм, затверджених науково-методичною координаційною радою МОЗ України.

У звітному навчальному році продовжувалося впровадження нових технологій навчання. Лікарі-інтерни та слухачі, які навчаються на кафедрі хірургії ННІПО та кафедрі акушерства та гінекології ННІПО, мали можливість спостерігати за малоінвазивними та іншими оперативними втручаннями у системі реального часу за допомогою оптоволоконних систем. Зпоміж іншого проводилася робота з розширення дистанційної складової освітнього процесу. Це дало курсантам можливості розширення індивідуалізованого підходу до вдосконалення своєї професійної майстерності, ефективного використання сучасних можливостей професійної підготовки.

Впроваджено методики дистанційного навчання на циклі спеціалізації «Загальна практика-сімейна медицина», на циклах тематичного вдосконалення з фаху «Акушерство та гінекологія» для лікарів Рівненської області. Продовжується впровадження практики запрошення на лекції та семінари високопрофесійних фахівців з певних розділів медицини, в тому числі з-за кордону. На кафедрах інституту проводяться науково-практичні міні-конференції зі щоденними презентаціями реальних клінічних випадків, клінічні конференції та семінарські заняття з розглядом презентацій клінічних випадків хворих з типовою та рідкісною патологією.

У звітному році розроблено низку освітніх програм з безперервного професійного розвитку лікарів. Запроваджено курси тематичного вдосконалення «Педагогічна майстерність та сучасні аспекти викладання медсестринства», «Екстрена медична допомога в стоматології», «ЕКГ в практиці сімейного лікаря» тощо. Особливою популярністю стали користуватися короткотривалі курси тематичного вдосконалення з екстреної та невідкладної медичної допомоги, які проводили на базі навчально-практичного центру симуляційного навчання.

Усі кафедри інституту виконують науково-дослідні роботи, які мають важливе науково-прикладне значення для клінічної практики. У фахових журналах науковці опублікували 76 статей, 109 тез, отримано 7 патентів, підготовлено 4 інформаційні листи.

За 2017/2018 навчальний рік захищено 2 кандидатських та одну докторську дисертації, зроблено 42 впровадження результатів наукових досліджень у практику охорони здоров'я.

За звітний період при участі кафедр ННІПО проведено 5 Всеукраїнських і регіональних конференцій. На міжнародних конференціях зроблено 5 доповідей, всеукраїнських та регіональних – 104. Викладачі брали участь у 5 міжнародних конференціях у країнах Європи.

Кафедра акушерства та гінекології 12-13

квітня 2018 року провела Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні питання акушерства та гінекології».

Співробітники кафедр проконсультували 15 435 хворих, здійснили 956 оперативних втручань, провели 58 клінічних і патологоанатомічних конференцій. У практику лікувальних закладів упроваджено 21 новий метод діагностики та лікування.

96 % викладачів інституту мають вищу кваліфікаційну категорію.

НАУКОВА РОБОТА

Наукова діяльність є одним з пріоритетних напрямків функціонування університету і, як складова системи освіти, посідає провідне місце в підготовці та підвищенні професійного рівня професорсько-викладацького складу, а також у підвищенні якості підготовки студентів та формуванні навичок науково-дослідної роботи. Основною метою науково-дослідної діяльності університету є розвиток науково-інноваційного потенціалу університету, посилення взаємозв'язку науки та практики.

Активно втілюється низка наукових проєктів. Зокрема, продовжується реалізація проєкту «Імплементация моделі поєднання навчання лікарів та громадської настороженості з діагностики первинних імунодефіцитів у дітей Тернопільської області» завдяки виграному гранту Jeffrey Modell Foundation під керівництвом завідувача кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, професора Оксани Боярчук.

Активно втілюються спільні наукові проєкти з Державною вищою школою імені Іоанна-Павла II (Біла Підляска, Польща) «Стиль життя різних соціальних і професійних груп населення та цивілізаційні загрози здоров'ю у прикордонному регіоні PL-BY-UA» та «European Evaluation of Comportment and Addiction among Students» з університетом м. Мішкольц (Угорщина) та університетським шпиталем м. Руан (Франція).

У ТДМУ продовжується робота з вивчення епідеміології, клініки та профілактики Лайм-бореліозу серед мешканців різних регіонів України. Проводяться клінічні і лабораторні дослідження для встановлення поширеності та захворюваності серед працівників лісових господарств, а також населення. Що є частина спільного українсько-польського проєкту «Дослідження епідеміології, патогенезу, клініки та профілактики бореліозу» в рамках науково-дослідницьких проєктів Європейського Союзу. Також продовжується співпраця з лабораторіями «IGeneX Inc.» і «ID-FISH Technology» (Пало Альто, США), лабораторією Інституту медицини села, що в місті Люблін (Польща) щодо дослідження збудників лайм-бореліозу та інших трансмісивних інфекцій у кліщів, відібраних з довкілля. Варто зазначити, що цю програму схвалило Державне агентство лісових ресурсів України і частково фінансують лісництва шести областей України (Тернопільської, Рівненської, Волинської, Закарпатської, Хмельницької, Житомирської).

Науковці Тернопільського державного медичного університету виграли грант, який був оголошений посольством Чеської Республіки в Україні з метою реалізації проєкту «Розробка ранніх підходів фізичної реабілітації у хворих з ускладненими переломами верхніх та нижніх кінцівок». Його впровадження передба-

чає закупівлю фізіотерапевтичної апаратури, яка буде використовуватися у навчальному процесі кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, а також для надання допомоги пацієнтам, які потребують відновного лікування. Оволодівши новими методами реабілітації із застосуванням сучасних приладів, студенти матимуть змогу використовувати набуті знання та практичні навички після завершення навчання вже безпосередньо на своїх робочих місцях – у лікарнях та реабілітаційних центрах. Завдяки раніше підписаній угоді про співпрацю між ТДМУ та обласною фізіотерапевтичною лікарнею реабілітації у Більче-Золотому до проєкту будуть залучені фахівці цього закладу.

Налагоджено наукову співпрацю з Helmholtz-Zentrum Dresden-Rossendorf (Дрезден, Німеччина) щодо впровадження новітніх технологій у клінічну практику та використання високочутливих сенсорів для забезпечення дистанційного моніторингу пацієнтів при лікуванні та реабілітації.

За звітний період науковці університету опублікували 825 статей, у тому числі в зарубіжних журналах – 117, у журналах, що цитуються наукометричними базами Scopus та Web of Science, – 57. Зростання кількості публікацій у рейтингових журналах, що цитуються наукометричними базами Scopus та Web of Science, дозволило збільшити кількість цитувань наших публікацій цими наукометричними базами. Зокрема, за 7 місяців 2018 року 164 публікації наших авторів процитовано в Scopus (торік було 149 цитувань упродовж усього року, а 2015 року їх було лише 28), а у Web of Science за 7 місяців процитовано 82 публікації (2017 р за весь рік було 112 цитувань, 2016 р. – 40, а 2015 р. – 14).

Нині в університеті працює 621 викладач (без сумісників), з них 92,6 % з науковим ступенем: 101 докторів наук (16,3 %) і 474 кандидатів наук (76,3 %). Ректорат постійно сприяє захисту дисертаційних робіт працівниками університету. Продовжувалася практика преміювання дисертантів після подачі роботи до спецради у розмірі 5 000 грн. і наукових керівників після отримання диплома їх дисертантами – у розмірі 10 000 грн. Проводиться безкоштовний друк, палітурка дисертацій та авторефератів у видавництві «Укрмедкнига» та надання безоплатного публікування у фахових виданнях нашого вишу. Надаються творчі відпустки для написання дисертації. Налагоджено статистичну обробку отриманих експериментальних даних спеціалістом наукового відділу за допомогою ліцензійного програмного забезпечення Statistica10 StatSoft з метою підвищення ефективності виконання наукових досліджень у нашому університеті. Підтримується практика преміювання науковців ТДМУ за публікації своїх наукових доробків у міжнародних фахових виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Відповідно до оновленого Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності викладачів і кафедр ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» щомісячно виплачували премії відповідно до розрахунку рейтингових показників.

(Продовження на стор. 9)

..... ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ●

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017–2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-8)

Тернопільський державний медичний університет – потужний науковий заклад, в якому реалізована поетапна підготовка наукових кадрів. 2017 року в аспірантурі розпочали навчання 36 аспірантів: на очній (денній) формі навчання – 11, на очній (вечірній) – 17, на заочній формі – 8. Загалом у звітному 2017-2018 навчальному році підготовку в аспірантурі проходили 86 аспірантів, з них з відривом від виробництва навчалось 30, без відриву від виробництва – 56 аспірантів.

У поточному навчальному році, відповідно до плану підготовки, навчання в аспірантурі завершили 15 аспірантів, у тому числі 8 – очних та 7 – заочних. Усі аспіранти виконали програму аспірантури, подали до офіційного захисту або захистили дисертації у спеціалізованих вчених радах. Окрім цього, двоє очних аспірантів достроково захистили дисертаційні роботи та завершили навчання в аспірантурі.

Цього року завершили підготовку магістрів на післядипломному рівні – чотири лікарі-інтерни виконали план навчання та успішно захистили магістерські роботи.

У клінічній ординатурі 2017-2018 навчального року проходили підготовку 59 клінічних ординаторів, з них 30 осіб навчалось на державній формі навчання, 29 – на контрактній (серед них 23 – іноземні громадяни).

За планом підготовки науково-педагогічних кадрів 2017-2018 навчального року виконується 152 дисертаційні роботи (28 докторських і 124 кандидатських). План підготовки докторів і кандидатів наук виконано. Протягом навчального року захищено 4 докторських і 29 кандидатських дисертацій. Докторами наук стали Турчин М.В., Бенедикт В.В., Ястремська С.О., Сокол М.О. До кінця року заплановано захист ще 3 докторських та 10 кандидатських дисертацій.

В університеті успішно функціонують три спеціалізовані вчені ради та проводять захисти кандидатських та докторських дисертаційних робіт з 10 спеціальностей: 14.01.01 – акушерство та гінекологія, 14.01.02 – внутрішні хвороби, 14.01.10 – педіатрія та 14.01.13 – інфекційні хвороби, 14.01.03 – хірургія, 14.03.01 – нормальна анатомія (медичні та біологічні науки), 14.03.04 – патологічна фізіологія, 03.00.04 – біохімія (медичні та біологічні науки).

За період з вересня 2017 року до червня 2018 року спеціалізована вчена рада Д 58.601.01 провела 13 засідань з приводу офіційного захисту 4 докторських та 20 кандидатських дисертацій, а також 1 кандидатської дисертації, скерованої до спеціалізованої вченої ради для додаткового розгляду (колективного рецензування). Спеціалізована вчена рада Д 58.601.02 провела 4 засідання з приводу офіційного захисту 1 докторської і 7 кандидатських дисертацій. Термін повноважень ради закінчився 9 березня 2018 року. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 527 від 24.05.2018 перереєстровано спеціалізовану вчену раду Д 58.601.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) медичних наук за спеціальностями 14.01.01 «Акушерство та гінекологія», 14.01.02 «Внутрішні хвороби», 14.01.10 «Педіатрія» та 14.01.13 «Інфекційні

хвороби» строком до 31 грудня 2020 року. Спеціалізована вчена рада К 58.601.04 провела 3 засідання, на яких захищено 5 кандидатських робіт.

Нині науковці університету згідно з планом, виконують 34 комплексних науково-дослідних роботи (у попередньому звітному році – їх було 31), з них 3 – за рахунок державного фінансування, 31 – ініціативно-пошукова тема.

Обсяг державного фінансування НДР цього року зріс та склав 1 000 000 грн.

Держбюджетні теми:

1. Вивчення вікових особливостей патогенезу краніоскелетної травми та ефективність її корекції кріоконсервованими фетальними нервовими клітинами (науковий керівник професор А.А. Гудима, відповідальний виконавець професор М.І. Марущак). Обсяг фінансування на 2018 рік – 205,6 тис. грн.

2. Морфофункціональний стан селезінки та фактори імунологічної резистентності в умовах експериментального канцерогенезу (науковий керівник доцент Н.Є. Лісничук, відповідальні виконавці професор О.М. Олещук, ст.наук.співр. І.Я. Демків). Обсяг фінансування на 2018 рік – 428,8 тис. грн.

3. Вивчення епідеміології, патогенезу, клініки та вдосконалення діагностики і терапії Лайм-бореліозу в ендемічних регіонах України, в тому числі в Тернопільській області. Розробка нових лікувальних технологій при цій інфекції (науковий керівник академік НАМН України, професор М.А. Андрейчин; відповідальний виконавець доцент М.І. Шкільна). Обсяг фінансування на 2018 рік – 365,6 тис. грн.

Ініціативно-пошукова тематика науково-дослідних робіт кафедр університету зосереджена на актуальних проблемах сучасної клінічної медицини: вдосконалення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів при розповсюджених вірусних і паразитарних хворобах; профілактика і лікування післяопераційних ускладнень в плановій та ургентній хірургії; генетично-молекулярні механізми перебігу та обґрунтування диференційних лікувальних заходів у дітей із мультифакторіальними захворюваннями; оптимізація діагностики і профілактики захворювань репродуктивної системи жінок та розробка патогенетично-обґрунтованих методів їх корекції; коморбідні стани в клініці внутрішніх хвороб; оптимізація лікування хворих на патологію щитоподібної залози та іншої хірургічної патології з використанням класичних та малоінвазивних методик; актуальні питання діагностики і профілактики захворювань репродуктивної системи жінок та розробка патогенетично-обґрунтованих методів їх корекції, вивчення метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ротової порожнини. Проводяться маркетингові, фармакоеконімічні та технологічні дослідження із створення лікарських засобів.

У сфері експериментальної медицини тривають пошуки новітніх методів і способів корекції та запобігання розвитку патологічних процесів за умов дії надзвичайних факторів на організм, профілактики та лікування ускладнень такого поширеного сьогодні захворювання, як цукровий діабет, клініко-патогенетичне обґрунтування застосування кріоліофіліваних ксенотканин при термічній травматизації та фармакогенетичні ас-

пекти протекторного впливу імунобіологічних препаратів, ентеросорбентів, речовин природного та синтетичного походження за різних патологічних станів, дослідження молекулярних механізмів розвитку патології, процесів апоптозу та некрозу клітин тощо.

Базою для виконання науково-дослідних і дисертаційних робіт є атестовані вимірвальні лабораторії: міжкафедральна навчально-дослідна лабораторія (МНДЛ); центральна науково-дослідна лабораторія (ЦНДЛ); лабораторія мікробіологічних і паразитологічних досліджень; лабораторія досліджень інфекційних хвороб; лабораторія морфологічних досліджень та лабораторія психофізіологічних досліджень. Вони забезпечують отримання достовірних результатів наукових досліджень. Усі засоби вимірвальної техніки, які використовують у цих лабораторіях, проходять метрологічний контроль і повірені.

Напрямки роботи МНДЛ:

– забезпечення навчального процесу з предмету клініко-лабораторна діагностика для студентів додипломного та післядипломного етапів підготовки (ПАЦ, ТУ, спеціалізація);

– виконання лабораторних досліджень для дисертаційних робіт, планових і науково-дослідних робіт;

– госпрозрахункове проведення досліджень для медичної лабораторії «Панакея»;

– обслуговування співробітників і студентів університету.

У лабораторії працюють такі підрозділи: імунологічний, імуноферментний, біохімічний, клінічний, морфогістохімічний, лабораторія полімеразно-ланцюгової реакції, проводяться дослідження з проточної цитофлюориметрії. Розпочав свою роботу відділ клітинних культур, у якому вже успішно освоєно методику вирощування фібробластів. Працівники лабораторії постійно працюють над пошуком нових методів дослідження, які б знайшли застосування як в науковій, так і в клінічній практиці, постійно підвищують кваліфікацію на курсах тематичного удосконалення та передатестаційних циклах з клініко-лабораторної діагностики.

У лабораторії ПЛР-діагностики (сектор експериментальних та клінічних досліджень) за звітний період проведено 4 330 досліджень на визначення HBV і HCV, а також на лайм-бореліоз. У цьому підрозділі проводять також лабораторне забезпечення виконання наукових дисертаційних робіт (виконано 3 070 досліджень).

В імуноферментному відділенні проводять дослідження на визначення антитіл Ig G та Ig M до борелій різних видів, а також освоєно метод вестерн-блоту (імуноблотингу).

На базі МНДЛ за звітний період виконується 3 докторські, 12 кандидатських робіт, 1 науково-дослідна робота.

Загалом у лабораторії виконано 24 702 дослідження, що майже вдвічі більше порівняно з минулим звітним періодом.

Центральна науково-дослідна лабораторія (ЦНДЛ) є базою для проведення більшості експериментальних досліджень. У лабораторії проводять біохімічні дослідження на лабораторних тваринах і різних біологічних матеріалах (сироватка крові, цільна кров, плазма, гомогенати тканин, сеча, мікросоми, суспензії міто-

хондрій, еритроцити, кістковий мозок тощо). Протягом звітнього періоду науковці ТДМУ на базі ЦНДЛ виконали 33 науково-дослідних робіт, з них:

– докторських дисертаційних робіт – 5;

– кандидатських дисертаційних робіт – 28.

Виконано 45 896 аналізів, з них: за плановими НДР – 32 325 та 13 571 для виконання дисертаційних робіт. На базі ЦНДЛ виконуються науково-дослідні роботи, які фінансують з державного бюджету.

Співробітники лабораторії мікробіологічних і паразитологічних досліджень беруть участь у НДР «Вивчення епідеміології, патогенезу і клініки Лайм-бореліозу в ендемічних регіонах України, в тому числі в Тернопільській області, та вдосконалення його діагностики, терапії, реабілітаційних заходів і профілактики». На базі лабораторії виконують мікробіологічні дослідження для кандидатських і магістерських робіт. Було виконано мікробіологічні дослідження для 3 магістерських робіт і 1 докторської дисертаційної роботи. Тепер виконують мікробіологічні дослідження для 3 кандидатських та 1 докторської дисертаційних робіт; забезпечено виконання 11 студентських науково-дослідних робіт.

Співробітники лабораторії співпрацюють з бактеріологічними лабораторіями університетської лікарні та ТКМЛ № 2. Проводять санітарно-профілактичні обстеження: 2017-2018 навчального року було обстежено 2596 студентів медичного, фармацевтичного, стоматологічного факультетів, ННІ медсестринства та 392 працівників ТДМУ, виконано 5312 бактеріологічних та 3040 паразитологічних досліджень.

Наукові лабораторії ТДМУ оснащені сучасним обладнанням. Зокрема, на базі лабораторії морфологічних досліджень функціонує 3 сучасні електронні мікроскопи, обладнані цифровими системами вивчення зображення високої роздільної здатності. Проточний цитофлюориметр BeckmanCoulter EPIX дозволяє забезпечити вивчення клітинного імунітету та встановлення закономірностей і особливостей апоптозу при різноманітній патології. Лабораторія полімеразно-ланцюгової реакції оснащена сучасним ампліфікатором «RotorGene 6000», який працює в режимі real-time, та ампліфікатором ДНК «Perkin Elmer-2400». Сучасний двопробний спектрофотометр Lambda25 PerkinElmer широко використовують науковці фармацевтичного факультету для реєстрації спектрів біологічно активних субстанцій. Лабораторію мікробіологічних і паразитологічних досліджень оснащено автоматичним мікробіологічним аналізатором Vitek 2 Compact 15. При проведенні лабораторних досліджень використовують сучасний рН-метр MP511 LAB-Intech, гомогенізатор SilentCrusher S (Німеччина), сучасні лабораторні центрифуги з охолодженням (HERMLE Z 32 HK, Biosan LMC-4200R). Окрім цього, лабораторії оснащено автоматичним гематологічним аналізатором, напівавтоматичними біохімічними та імуноферментними аналізаторами, обладнанням для проведення вестерн-блот аналізу, необхідним обладнанням для розшифровки і читання мазків крові, кісткового мозку, цитологічних проб тощо.

(Продовження на стор. 10)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-9)

Одним з основних підрозділів у МНДЛ є відділ клітинних культур, оснащений найсучаснішими приладами – CO₂-інкубатором ICO 150, інвертованим мікроскопом Delta Optical NIB 100, ламінарною шафою. Основним призначенням лабораторії є культивування клітин для їх використання з метою моделювання різних патологічних станів в системі «in vitro», а у перспективі й їх пересадка хворим з різними патологіями.

Обладнання лабораторії психофізіологічних досліджень: електроенцефалографі 4-х та 8-ми каналні, програмно-технічний електроенцефалографічний діагностичний комплекс DXNT, який забезпечує комп'ютерну обробку електроенцефалограм, спірограф мікропроцесорний СМР-21/01«Р-Д», авторефрактометр URK-700, електроофтальмоскоп, аналізатор поля зору Перитест-300, індикатор кислотності ІКЖ-2, електрокардіографи Юкард-100 та 200, міограф, індикатор внутрішньоочного тиску ІГТ-2, реограф Р 4-02. На базі лабораторії психофізіологічних досліджень продовжує функціонувати інститут вікової фізіології, який займається дослідженнями фізіологічних особливостей різних вікових груп.

Науковці ТДМУ постійно підвищують свою кваліфікацію та проходять тривалі науки стажування. Так, асистент кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою Соломія Степанівна Козачок понад рік перебувала на стажуванні на базі лабораторії Instytut Uprawy Nawoїniai Gleboznawstwa (Пулави, Польща). З жовтня 2017 року до квітня 2018 року аспірант кафедри фармакології з клінічною фармакологією Галина Лой стажувалася у рамках PhD-програми проекту академічної мобільності Erasmus+ в Institute of Cardiovascular and Metabolic Diseases (I2MC) на базі університету Paul Sabatier (Тулуза, Франція) та Toulouse University Hospital. У період з квітня до червня 2018 року було організовано закордонне відрядження старшого викладача кафедри гістології та ембріології Соломії Крамар, а також аспірантів Богдани Вонс і Христини Максим з метою фахового стажування у рамках програми Erasmus+ на наукових базах Університету Поля Сабатьє (Тулуза, Франція).

ТДМУ – єдиний серед медичних ЗВО, який бере участь у Проекті сприяння академічній доброчесності (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). Проект реалізують Американські ради з міжнародної освіти за участі Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки. Дотримання принципів академічної доброчесності в дослідженні є однією з базових чинників наукової діяльності. Це допомагає науковцю уникати відхилень від загальноприйнятих етичних принципів у дослідницькій практиці та запобігати потенційним серйозним проблемам, що можуть виникати при проведенні експериментальних і клінічних досліджень, інтерпретації отриманих результатів, процесів моделювання тощо.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та для забезпечення принципів академічної доброчесності в університеті проводять перевірку на академічний плагіат дисертаційних робіт (усі дисертації, які подають у нашій спеціалізованій вченій раді) та наукових статей, які подають як у журнали видавництва «Укрмед-

книга», так і в інші друковані видання (за запитом авторів). Проведено перевірку на плагіат 4 підручників. З грудня 2017 року університет співпрацює з компанією Plagiat.pl, яка є лідером на ринку послуг антиплагіату для вишів Польщі й Румунії та має діючі представництва у 9 країнах, її клієнтська мережа нараховує понад 350 університетів у всьому світі.

ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Важливим розділом наукової роботи є винахідницька діяльність. За звітний період до державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатенту) подано 128 заявок на винаходи та корисні моделі, отримано 105 охоронних документів на винахід/корисну модель та 23 позитивні рішення. Важливим розділом роботи патентно-інформаційного відділу є захист авторських прав на матеріали, створені працівниками університету.

Працівники відділу надавали постійну допомогу з оформлення документації та проведення інформаційного пошуку, проводили інформаційний супровід науково-дослідних робіт. До Українського інституту науково-технічної і економічної інформації відправлено реєстраційні карти на відкриття 13 науково-дослідних робіт, 22 облікові та 22 інформаційні картки на закриття теми.

Запропоновано низку оригінальних технічних рішень у сфері експериментальної медицини та фармації, зокрема, способи корекції ураження печінки при експериментальному цукровому діабеті 2 типу, корекції метаболічних порушень в організмі тварин за умов моделювання різних патологічних станів. Розроблено та удосконалено моделювання різноманітних патологічних станів на лабораторних тваринах, зокрема пневмонії, гастропатії, жовчного перитоніту, гіперурикемічної кардіопатії, печінкової субкапсулярної гематоми та інших. Запропоновано оригінальні способи моделювання структури стравоходу, забору та фіксації дванадцятипалої кишки у експериментальних тварин, FOXO1-залежний механізм антиапоптотичної дії метформи в кардіоміоцитах в умовах гіпоксії тощо.

Запропоновано низку способів хроматографічного визначення концентрації антигіпертензивних препаратів і ряду в людській плазмі в присутності їх метаболітів, способи отримання рослинних субстанцій з різними фармакодинамічними властивостями. Отримано патенти на корисні моделі, які успішно використовують у стоматології, зокрема, запатентовано ротаційний елеватор Дзюбака та спосіб атипичного видалення зуба; способи діагностики, лікування та прогнозування ризиків у ортодонтічних хворих.

Також запропоновано нові способи та методи лікування ранових дефектів в стадії гідратації, їх гальванізації вітамінами, репозиції переломів і вивихів, лікування переломів шийки та головки плечової кістки; новітні способи ультрафонофорезу та біофорезу ранових поверхонь, оптимізації діагностики полінейропатії у хворих на цукровий діабет, ускладнений синдромом стопи діабетика; новітні способи діагностики стадії фіброзу печінки та його лікування, гострого тонзиліту та диференційної діагностики

гострого та хронічного тонзиліту в стадії загострення; терапії хворих на остеартроз із супутнім хронічним панкреатитом тощо.

Захищено патентом оригінальний пристрій для відловлювання кліщів і спосіб відловлювання кліщів в природному середовищі.

МЕТРОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ТА НОРМОКОНТРОЛЬ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Основним завданням метрологічної служби (МС) є забезпечення єдності вимірювань в університеті, здійснення метрологічного контролю та нагляду за діяльністю всіх підрозділів університету з метою якісного проведення НДР та отримання достовірних результатів наукових досліджень, обліку матеріальних ресурсів. 2017-2018 навчального року метрологічними забезпеченнями були охоплені всі планові науково-дослідні та дисертаційні роботи, лікувальний процес і випуск друкованої продукції, діяльність господарської частини.

При виконанні НДР і в лікувальному процесі в університеті використовують понад 200 методик виконання вимірювань (МВВ) при експериментальних, клінічних та інших наукових дослідженнях. Для їх забезпечення, а також у навчальному процесі, використовують понад 2000 засобів виміральної техніки. Для розвитку системи управління якістю наукової діяльності університету відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 розроблена та введена в дію «Настанова з якості метрологічної служби ТДМУ».

Метрологічна служба університету є базою для виконання функцій головної організації метрологічної служби МОЗ України (ГОМС МОЗ ТДМУ) (свідоцтво про атестацію ГОМС МОЗ ТДМУ від 16.12.2013 р. № 063/13 терміном на п'ять років). Згідно з актуальними нормативними документами внесено зміни та надано чинності з 1 липня 2018 року СОУ 74.9-02010830-001:2018 «Порядок оцінювання вимірвальних можливостей та встановлення технічної компетентності лабораторій при проведенні вимірювань (досліджень) в сфері законодавчо регульованої метрології. Загальні вимоги та порядок проведення» та СОУ 74.9-02010830-002:2018 «Метрологічна експертиза документів науково-дослідних та дисертаційних робіт. Нормоконтроль звітів. Порядок проведення та оформлення».

ГОМС МОЗУ ТДМУ організовано та проведено періодичне оцінювання технічної компетентності на проведення вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології відповідно до заявлених галузей технічної компетентності 17 лабораторій закріплених закладів і закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ України, та двох лабораторій, що належать до сфери, в якій реалізація державної політики належить до повноважень МОЗ України, оформлено та видано свідоцтва про технічну компетентність.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІВАРІЮ УНІВЕРСИТЕТУ

Протягом року у віварії проводили роботу з вирощування та утримання лабораторних тварин (щури, миші, морські свинки) та свиней в'єтнамської породи, які використо-

вують для забезпечення навчального та наукового процесу, циклу тематичного вдосконалення «Лапароскопічні технології».

Протягом навчального періоду для навчального процесу використано: 190 голів білих щурів, 30 білих мишей, 165 морських свинок і 160 поросят.

Для наукових досліджень використано: 2839 голів білих щурів, 84 голови морських свинок, 259 голів мишей. Зараз у досліді знаходиться 575 голів білих щурів, утримуються у віварії загалом 1307 білих щурів, майже 340 мишей, у тому числі Balb/c, понад 80 морських свинок.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ

Роботу студентського наукового товариства координує рада НТС, до складу якої ввійшло 35 студентів, активних науковців. Робота ради наукового товариства студентів ґрунтується на координуванні діяльності студентських наукових гуртків і роботи студентів-учасників наукових програм при організації науково-дослідницької роботи.

У звітному навчальному році в студентських наукових гуртках займалися 378 студентів медичного факультету, 35 – фармацевтичного, 34 – стоматологічного та 38 – факультету іноземних студентів.

Студентські наукові гуртки зареєстровані на всіх кафедрах ТДМУ.

У звітному 2017-2018 навчальному році у студентських наукових програмах брали участь студенти з таких факультетів:

- «Студент – майбутній фахівець високорівня кваліфікації»: 23 – медичний факультет, 8 – стоматологічний.

- «Студент і профорієнтаційне навчання»: 116 – медичний факультет, 13 – стоматологічний, 15 – фармацевтичний, 7 – факультет іноземних студентів.

Студенти ТДМУ були співавторами 39 статей, опублікованих у фахових виданнях (з них 17 – учасники програм). Було опубліковано 336 тез на конференціях (учасниками програм – 109), з них на всеукраїнських – 29, міжнародних – 307. Презентовано 167 усних виступів (учасниками програм – 89), з всеукраїнською участю – 25, міжнародною – 142.

У 2017-2018 н.р. на Всеукраїнській конкурс студентських наукових робіт подано 6 робіт. Зварич Роман отримав дипломом II ступеня з напрямку «Практична медицина».

23-25 квітня 2018 року в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського проведений ХХII Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених. У збірнику опубліковано 576 тез, з них – 566 з України, із закордону – 10, а також 284 публікації від нашого університету. Безпосередню участь в конгресі взяли 153 учасники з різних міст України. З ТДМУ імені І.Я. Горбачевського було 236 учасників. Заслухано 263 усні та 22 стендові доповіді.

Визначено 51 переможця з відзнакою диплома I ступеня та 70 – диплома II ступеня за двома номінаціями «Молоді вчені» та «Студенти».

НАУКОВІ ФОРУМИ

Організація та проведення наукових форумів є однією з форм впровадження наукових розробок у практичну охорону здоров'я. За звітний період з вересня 2017 до липня 2018 року в ТДМУ відбулося 26 конференцій, форумів, з'їздів і семінарів (8 протягом осіннього семестру, 18 – весняного).

(Продовження на стор. 11)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017–2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2–10)

Рангова структура конференцій розподілялася таким чином: сім внесено в реєстри МОЗ і МОН України, дев'ять — у реєстр Міністерства охорони здоров'я, решта проведено на регіональному рівні.

Матеріально-технічне оснащення ТДМУ дозволяє проводити одночасно багато сателітних панелей в он-лайн режимі. Успішно використовується веб-платформа для інформаційного супроводу та забезпечення конференцій, які проводяться на базі університету — Open conference systems (<http://conference.tdmu.edu.ua/>). Інформаційна система керування проведення наукових конференцій забезпечує якісний супровід усіх конференцій, які проводяться на базі університету.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Протягом 2017–2018 навчального року видавництво «Укрмедкнига» видало 316 назв різної друкованої продукції. Серед них — 12 назв підручників повторним тиражем. Видано 33 навчальні посібники, серед яких — 13 новим тиражем. Протягом року видано 7 назв монографій, 7 назв іншої літератури, 31 назву навчально-методичної літератури, 11 збірників матеріалів конференцій, 52 види матрикул, 68 назв індивідуальних планів для студентів.

У видавництві виходять 12 наукових журналів, усі внесено до переліку наукових фахових видань України, газети «Медична академія» та «Університетська лікарня», останню студенти-волонтери нашого університету роздають хворим в університетській лікарні. Видається англomовне фахове видання «International Journal of Medicine and Medical Research».

Наші журнали ввійшли до наукометричних баз Google Scholar, Index Copernicus та Ulrich's Periodical Directory, JournalTOCs, ROAD, DOAJ, BASE (Bielefeld Academic Search Engine), OAJI, CAS (Chemical Abstracts Service). Триває робота із включення друкованих видань університету в інші визнані міжнародні наукометричні бази.

Журнали ТДМУ індексуються у CrossRef, завдяки чому усі статті отримують DOI. Активно підтримується web-платформа для журналів університету <http://ojs.tdmu.edu.ua/>.

Також видавництво забезпечує всі підрозділи університету необхідними бланками, журналами та іншою друкованою продукцією. За рік від видавничої діяльності отримано 3 304 524 грн., що на майже 700 тис. грн. більше порівняно з попереднім звітним періодом; для власних потреб надруковано продукції на 1 545 601 грн., бібліотеці передано книг на суму 244 278 грн. (на 65 тис. грн. більше).

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського свою місію вбачає у сприянні цілісному розвитку гармонійної особистості, забезпеченні її освітніх, наукових, культурних потреб шляхом створення сучасного бібліотечно-інформаційного освітнього середовища.

Робота колективу у звітний період спрямовувалася на збереження й поповнення бібліотечного фонду, впровадження новітніх інформаційних технологій у всі сфери діяльності, створення комфортно-інформаційного середовища для за-

доволення зростаючих освітніх та особистісних потреб користувачів.

Пріоритетними напрямками діяльності бібліотеки були:

- забезпечення навчально-педагогічного і науково-дослідницького процесу документними та електронними інформаційними джерелами;
- розширення інформаційного потенціалу за рахунок орієнтованого формування фондів;
- забезпечення умов вільного доступу користувачів до інформаційних ресурсів;
- вдосконалення інформаційно-пошукового апарату;
- подальший розвиток наукової діяльності, удосконалення традиційних форм роботи з користувачами, вивчення та поетапне впровадження інноваційних методів.

2017–2018 навчального року продовжувалася робота над оновленням матеріально-технічної бази бібліотеки. Проведено ремонт і переоблаштування приміщень книгосховищ у головному корпусі бібліотеки; відремонтовано приміщення наукового абонементу, інформаційно-бібліографічного відділу, відділу комплектування та наукової обробки документів; у читальній залі встановлено сучасну систему кондиціонування повітря, що значно покращило умови для роботи користувачів; облаштовано читальну залу для викладачів.

Також продовжувалося оновлення та поповнення комп'ютерної техніки. Замінено 3 персональні комп'ютери у головному корпусі бібліотеки, встановлено персональні комп'ютери для роботи бібліотекарів на абонементі іноземних студентів та філіалі читальної зали, придбано та встановлено інтерактивну дошку, мультифункціональну пристрій для друкування, ноутбук тощо.

Для поповнення та оновлення бібліотечного фонду проведено відкриті конкурсні торги із закупівлі підручників. За їх результатами бібліотечний фонд поповнили 7 401 примірник підручників і посібників 134-х назв українською та англійською мовами на суму 2 822 633 грн. У тому числі з видавництва «Укрмедкнига» 2017–2018 навчального році надійшло 1 306 примірників підручників 24-х назв на суму 244 278 грн. і в подарунок бібліотека отримала 208 примірників книг 171-ї назви українською мовою на суму 40 006 грн.

Важливим джерелом поповнення фонду бібліотеки ТДМУ 2017–2018 навчального року була також передплата періодичних видань. Бібліотека отримувала 165 назв журналів (123 за передплатою, 25 — через розсилку редакцій, 13 — з видавництва «Укрмедкнига», 4 назви польських журналів надходили до бібліотеки безкоштовно), 80 з яких — фахові видання з медико-біологічних проблем.

Також фонд бібліотеки поповнювався авторефератами дисертацій та дисертаціями, які захищають у нашому університеті.

Станом на 1.8.2018 року загальний фонд бібліотеки нараховує 314174 примірники документів, у тому числі:

- книг — 255 178;
- періодичних видань — 42 950;
- неопублікованих документів (дисертацій, авторефератів дисертацій, магістерських робіт, методичних рекомендацій) — 15 492;

• електронних видань — 715.

Важливими напрямком роботи бібліотеки ТДМУ 2017–2018 навчального року залишалися автоматизація бібліотечних процесів і створення електронних ресурсів. Вони здійснюються на основі інформаційно-бібліотечної системи (АІБС) ІРБІС 64, яка сприяє більш якісному та швидкому задоволенню потреб користувачів, забезпечує доступ до електронних каталогів, інших бібліографічних баз даних, дозволяє створювати повнотекстові бази даних (електронні бібліотеки), здійснювати автоматизовану книговидачу, покращує можливість контролю за рухом бібліотечного фонду тощо.

За допомогою АІБС ІРБІС у бібліотеці ТДМУ автоматизовано процеси комплектування та каталогізації бібліотечного фонду, аналітичного опису періодичних видань, збірників наукових праць, матеріалів конференцій тощо; здійснено ретроконверсію та штрихкування бібліотечного фонду; впроваджено процес автоматизованої книговидачі у читальній залі та на абонементі наукової літератури; створено та підтримується 8 електронних баз даних:

- каталог книг бібліотеки ТДМУ;
- каталог дисертацій, авторефератів дисертацій, магістерських робіт;
- предметний каталог статей з фахових періодичних видань;
- систематична картотека статей з періодичних видань;
- краєзнавча картотека;
- картотека праць викладачів ТДМУ;
- каталог цінних і рідкісних видань;
- каталог журналів та продовжуваних видань.

Відкритий та доступний у віртуальному просторі електронний каталог бібліотеки дозволяє залучити віддалених користувачів і надає можливість працювати з інформаційним контентом цілодобово.

Станом на 1 серпня 2018 загальний обсяг баз даних електронного каталогу бібліотеки ТДМУ становить 128 405 записів У тому числі:

- база даних електронного каталогу книг — 63 077;
- база даних електронного каталогу дисертацій, авторефератів дисертацій, магістерських робіт — 897;
- база даних предметного каталогу статей з фахових періодичних видань — 53 570;
- база даних праць викладачів ТДМУ — 1 504;
- база даних систематичної картотеки статей з періодичних видань — 1 944;
- база даних краєзнавчої картотеки — 1 161;
- база даних каталогу цінних і рідкісних видань — 1 655;
- база даних каталогу журналів та продовжуваних видань — 2 617.

За рік база даних електронного каталогу бібліотеки ТДМУ збільшилася на 31 680 записів. Станом на 1 червня 2018 р. зафіксовано 5445 користувачів електронного каталогу бібліотеки ТДМУ з 10 країн світу, які здійснили 6 958 відвідувань і 24 611 переглядів сторінок. Адреса каталогу: <http://librarycatalog.tdmu.edu.ua/>.

Традиційними показниками роботи бібліотеки є кількість користувачів, відвідування і книговидача.

Обслуговування користувачів у бібліотеці здійснюється у 3-х читальних залах і на 3-х абонементіях. Основний контин-

гент користувачів бібліотеки ТДМУ — студенти, аспіранти, викладачі та інші працівники університету. Крім того, бібліотеку відвідують практикуючі лікарі, працівники науково-дослідних установ, викладачі, аспіранти, студенти інших вишів, вчителі, учні шкіл і ліцеїв. До їхніх послуг читальні зали та інтернет-центр.

Станом на 1 червня 2018 р. кількість користувачів бібліотеки за єдиним обліком становила 6 299 осіб, з них:

- викладачів університету — 535;
- студентів — 4 923;
- інших — 841.

Протягом 2017–2018 навчального року усі структурні підрозділи бібліотеки надали послуги 16 921 користувачу. Книговидача склала 348 602 примірники, відвідування — 145 550 візитів.

Відновлено роботу міжбібліотечного абонементу (МБА). Користувачі бібліотеки отримали змогу замовляти потрібну літературу в Національній медичній бібліотеці України терміном до 10 днів з оплатою поштових витрат.

За звітний період видано 516 довідок, більшість з яких тематичні. Також надано консультації 15 аспірантам і пошукачам.

За звітний період було проведено 9 Днів інформації, під час яких представлено 1200 документи (книги, журнали, інформаційні видання) та 4 Дні кафедри, під час яких репрезентовано 35 журналів. Також бібліотека підготувала 9 бюлетенів нових надходжень періодичних видань, які розповсюджувала на кафедрах університету.

17–18 травня 2018 року на базі бібліотеки ТДМУ відбулася XVII Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія розвитку медичних бібліотек України: пошук нових форматів». Форум був внесений до «Реєстру МОЗ України з іздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій на 2018 рік» і до «Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році МОН України».

У роботі конференції взяли участь 103 фахівці з бібліотечної справи з України та Польщі.

Просвітницька діяльність бібліотеки ТДМУ 2017–2018 навчального року спрямовувалася на забезпечення зростання професійного рівня студентів, формування в них національної свідомості, активної громадянської позиції, виховання моральних якостей та духовних потреб, сприяння процесам самоідентифікації.

Протягом навчального року було організовано 31 тематичну виставку документів, що експонувалися в читальних залах бібліотеки та на абонементі наукової літератури.

Бібліотека ТДМУ активно співпрацює з громадськими та мистецькими організаціями, національно-культурними товариствами, творчими спілками, проводить творчі зустрічі, презентації нових книг. Так, напередодні Всеукраїнського дня бібліотек відбувся творчий вечір «Теплі історії від Надійки Гербіш», відкриття українсько-індійської мовної школи «Промова», перегляд нових надходжень підручників і періодичних видань, поетичні читання літературної студії «Сім герц», творча зустріч з Олексієм Волковим «Майстер інтриги, лікар, письменник», перегляд і презентація нових посібників з домедичної допомоги видавничо-дому «Ожива», творча зустріч «Гортаючи сторінки історії».

(Продовження на стор. 12)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-11)

2 жовтня у бібліотеці відбулася зустріч з відомим українським письменником Василем Шклярем. Письменник представив свій новий роман «Троща».

За ініціативи студентів у читальній залі бібліотеки відбулося заняття «Школи соціальних акцій». Проходили змагання з гри «Що? Де? Коли?».

Також 2017-2018 навчального року в бібліотеці відбулися: лекція доктора філософії Брюса Андерсена «Історія виникнення та створення університету», психологічний тренінг «Сходи в майбутнє», презентації навчального посібника з філософії, проекту «Тернопедія», збірки учасників клубу «Терполяни», перегляд документального фільму «Вишиванка» тощо.

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА

Лікувальна робота працівників нашого університету виконується на 35 клінічних кафедрах, які розміщені на базах 19 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області, а також міста Рівне.

Загальна кількість ліжкового фонду клінічних баз 2017-2018 навчального року складала 4952 ліжка.

Лікувальну роботу працівники нашого університету виконують на 35 клінічних кафедрах університету, які розміщені на базах 19 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області, а також міста Рівне.

20 працівників університету входять до складу груп головних експертів та/або експертів структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації та відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради, а академік НАМН України М.А. Андрейчин є головою Асоціації інфекціоністів України.

Працівники клінічних кафедр за 2017-2018 навчальний рік у поліклініках прийняли 50 188 хворих, у стаціонарних відділах пролікували 17 045 пацієнтів, проконсультували на клінічних базах 58 026 хворих, на інших базах — 4 729 пацієнтів. У хірургічних клініках виконано 6429 операцій.

На клінічних кафедрах університету працюють 348 науково-педагогічних працівників, з них — 58 % мають «вищу» кваліфікаційну категорію, 13 % — «першу», 14 % — «другу», 15 % — не мають категорії, переважно це викладачі стоматологічного факультету, яким для отримання категорії не вистачає лікувального стажу.

2017-2018 навчального року 59 викладачів клінічних кафедр нашого університету взяли участь у міжнародних конференціях у Польщі, Узбекистані, Естонії, Португалії, Іспанії, Великобританії, Нідерландах, Канаді, Грузії, Данії, Франції, Італії, Німеччині, Чехії, Австрії, Словенії, Молдові, США.

10 викладачів з клінічних кафедр пройшли курси стажування та спеціалізації у клініках США, Італії, Польщі, Словаччини, Франції, Канади, Об'єднаних Арабських Еміратів.

2017-2018 н. р. 11 викладачів клінічних кафедр пройшли профільну спеціалізацію для повної відповідності профілю відлень, 20 викладачів — передатестаційний цикл із суміжних дисциплін, 8 — у-

ри тематичних удосконалень, 16 — стажування на відновлення сертифіката-спеціаліста на робочому місці.

2017-2018 навчального року підписані угоди про співпрацю між Тернопільським державним медичним університетом і Закарпатським обласним управлінням лісового та мисливського господарства, управлінням охорони здоров'я Закарпатської обласної державної адміністрації, Хмельницьким обласним управлінням лісового та мисливського господарства, управлінням охорони здоров'я Хмельницької обласної державної адміністрації, Волинським обласним управлінням лісового та мисливського господарства, управлінням охорони здоров'я Волинської обласної державної адміністрації. Предметом договору є обстеження дорослих і дітей Закарпатської, Хмельницької та Волинської областей з груп ризику на Лайм-бореліоз.

Також було поновлено угоди про співпрацю між університетом та Тернопільською університетською лікарнею, Тернопільським обласним клінічним шкірно-венерологічним диспансером, Білче-Золотецькою обласною фізіотерапевтичною лікарнею реабілітації, Заліщицьким обласним комунальним госпіталем інвалідів війни та реабілітованих.

Тісна співпраця фахівців університету з управлінням охорони здоров'я ОДА та міським відділом охорони здоров'я реалізована в участі провідних фахівців різноманітних спеціальностей у науково-клінічних конференціях, а також активних учаснях професорсько-викладацького складу кафедр у колегіях управління охорони здоров'я області та впровадженні таких програм: «Обласна програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини», «Боротьба з онкологічними захворюваннями», «Охорона здоров'я матерів та дітей», «Протидія захворюваності на туберкульоз», «Запобігання серцево-судинним захворюванням та лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань», «Репродуктивне здоров'я населення Тернопільської області», «Цукровий діабет», «Обласна програма забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД».

Університет активно співпрацював з благодійним фондом «Дар життя» щодо надання медичної допомоги дітям Тернопільської області. 2017-2018 навчального року здійснено виїзди до Терезовлянського та Гусятинського районів області, під час яких оглянуто понад 500 дітей.

Активно працював стоматологічний відділ університетської клініки. За звітний період у стоматологічному відділі проведено — 1202 огляди, з них — 933 первинних оглядів пацієнтів, з яких 35 — учасники АТО та 230 дітей. Проведено 578 прицільних рентгенограм, з яких 177 для працівників університету (безкоштовно) та 473 ортопантомографій, з яких 259 для працівників університету (безкоштовно).

За звітний 2017-2018 навчальний рік співробітники клінічних кафедр запровадили 76 нових методик діагностики та лікування різноманітних захворювань і патологічних станів.

Результати наукової та практичної діяльності клінічних кафедр доповідалися на 11 Всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях.

29 вересня 2017 р. уперше в Україні проведено олімпіаду із симуляційної медицини з міжнародною участю «TernopilSimOlymp-2017», в якій взяли участь фахівці усіх медичних університетів України, а також з Польщі та Литви.

Викладачі університету взяли активну участь у розробці та реалізації заходів з профілактики грипу. На забезпечення виконання наказу МОЗ України «Про заходи щодо профілактики і боротьби з грипом та гострими респіраторними інфекціями в Україні» в університеті була створена протиепідемічна комісія, яка розробила програму профілактичних заходів, створено телефон гарячої лінії для консультацій краян працівниками кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією. Працівники кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами створили відеоролик щодо профілактики епідемії грипу, який було поширено в усіх закладах вищої освіти міста.

За кошти профкому університету закуплено 100 доз вакцини «Ваксігріп», яка була успішно використана для вакцинації працівників і студентів.

Активно працювала міжкафедральна навчально-дослідна лабораторія, яка у звітному періоді була атестована Міністерством охорони здоров'я України на право проведення лабораторних досліджень. Працівники лабораторії постійно працюють над пошуком нових методів дослідження, які б знайшли застосування як в науковій, так і в клінічній практиці.

У медичному пункті університету запроваджено електронну версію реєстратури, обладнано кабінет для консультацій лікаря-окуліста. Працівники медичного пункту надали амбулаторну допомогу 2 178 вітчизняним і 1 624 іноземним студентам. Проведено медогляди студентів I-II курсів.

Комісія з організації та проведення медичних оглядів студентів і працівників ТДМУ, оформлення особистих медичних книжок на чолі з доцентом Б. Г. Насаликом за звітний період провела 3057 профілактичних оглядів студентів медичного, фармацевтичного, стоматологічного факультетів, навчально-наукового інституту медсестринства та 133 працівників університету.

2017-2018 навчального року на виконання Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України» та листа Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України «Щодо проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді» оглянуто 388 студентів I курсу та 495 студентів II курсів медичного, 89 I курсу та 132 II-го курсів стоматологічного, 60 I курсу та 65 II курсів фармацевтичного факультетів.

Також створено комісію з професорсько-викладацького та лаборантського складу університету на чолі з доцентом Л.П. Боднар для проведення клініко-лабораторних досліджень працівників університету, які працюють у шкідливих умовах праці. Загалом було обстежено 210 працівників.

Продовжують працювати навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги. 2017-2018 навчального року в НПЦПМСД прийнято 652 амбула-

торні хворі — 306 первинно, 346 повторно. Проводили щоденні дворові обходи.

Усі випадки прийому амбулаторних хворих і викликів на дім належним чином фіксувалися у навчальній медичній документації. Спільно з медперсоналом ФАПів студенти скерували 64 хворих до сімейного лікаря та 129 — до фахівців-консультантів.

Мешканцям сіл, в яких розташовані НПЦПМСД, постійно надається спеціалізована стоматологічна допомога. Консультативно-лікувальні виїзди здійснює доцент кафедри стоматології ННІ післядипломної освіти В. Р. Мачоган.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2017-2018 навчального року продовжувалися фахові стажування викладачів ТДМУ на навчально-клінічних базах університетів-партнерів, проведення спільних наукових форумів, а також здійснення академічних обмінів викладачами та студентами.

2017-2018 навчального року підписано 14 угод про міжнародну співпрацю, зокрема з:

1. Гомельським державним медичним університетом (Гомель, Республіка Білорусь).
2. Інститутом радіології національної академії наук Білорусі (Гомель, Республіка Білорусь).
3. Науково-дослідним центром Гельгольц-Центр Дрезден-Россендорф (Дрезден, Німеччина).
4. Військовим інститутом гігієни та епідеміології (Варшава, Польща).
5. Вроцлавським університетом науки та технології (Вроцлав, Польща).
6. NU-MED GRUPA S.A. (Ельблонг, Польща).
7. Університетом Хорусу (Єгипет).
8. Ельблонзьким гуманітарно-економічним університетом (Ельблонг, Польща).
9. Ташкентським державним стоматологічним інститутом (Ташкент, Республіка Узбекистан).
10. Університетом Мішкольця (Мішкольц, Угорщина).
11. Університетом Бахчешехиру (Стамбул, Туреччина).
12. Дослідницькою лабораторією IGeneX Inc. (Пало-Альто, Каліфорнія, США).
13. Естонською бізнес-школою (Таллінн, Естонія).
14. Медичним коледжем Цанджоу (Китай).

Загалом, ТДМУ співпрацює з 72 зарубіжними вищими медичними освітніми закладами, закладами охорони здоров'я та іншими міжнародними партнерами з 26 країн світу.

Для читання лекцій університет запросив 10 представників провідних медичних закладів світу, серед яких: Рената Роман — засновник клініки «Clarkson Sports & Physio Clinic» у Торонто (Канада), Джонсон Семюел — лікар-спеціаліст з питань захворювань органів дихання університетської лікарні Базілдонського університету (Великобританія), Анджей Бадзьо — спеціаліст у галузі онкологічної радіотерапії та клінічної онкології центру онкологічної діагностики і терапії в м. Ельблонг, професор Іраклій Кохреїдзе — віце-ректор Тбіліського державного медичного університету, керівник онкологічного напрямку університетської клініки Тбіліського державного медичного університету (Тбілісі, Грузія);

(Продовження на стор. 13)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017–2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2–12)

професор Стефано Зурріда — віце-президент Євро-Азійської асоціації захворювань молочної залози «Eugata», професор загальної хірургії школи медицини Міланського університету (Мілан, Італія); Андреа Спано — фахівець з пластичної реконструктивної хірургії та мікрохірургії, директор відділу онкопластики Міланського національного інституту раку (Мілан, Італія); Рікардо Джованаци — директор відділу грудної залози клініки Сан-Джераардо, професор Університету Мілано-Біокка (Монца, Італія); професор Джанкарло Прунері — директор департаменту патології Фонду IRCCS Національного інституту раку (Мілан, Італія); Хусейн І. Ель-Саббах — професор з Університету Мансури; Ніязі Чакмак — доктор медичних наук, представник Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Із 15 до 25 травня 2018 року на базі Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського тривав спільний канадсько-український курс «Global Health». Він був ініційований у рамках співпраці ТДМУ та Університету Мак-Юена (Едмонтон, Канада). У цій програмі взяли участь 20 студентів медсестринського факультету Університету Мак-Юена та 8 студентів медичного факультету ТДМУ. Лідерами та розробниками курсу з канадської сторони були Елізабет Бургес-Пінто, RN, PhD, доцент кафедри медсестринських наук, та Крістін Шумка, RN, BScN, викладач і методист кафедри медсестринських наук університету Мак-Юена.

Засновник і власник клініки «Clarkson Sports & Physio Clinic» у Торонто (Канада), віце-президент і міжнародний координатор Конгресу українців Канади Рената Роман прочитала цикл лекцій та дала майстер-клас для викладачів і студентів з фізичної реабілітації.

Лікар, спеціаліст з питань захворювань органів дихання університетської лікарні Базилдонського університету (Великобританія), керівник відділу пульмонологічної фізіології та сну Джонсон Семюел 9 листопада 2017 року прочитав лекцію на тему «Дихання уві сні та порушення дихання». Він розповів про результати проведених ним досліджень у галузі кардіодихальної фізіології і, зокрема, про сучасні методи лікування апноє.

16 листопада 2017 року в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського перебував відомий історик, публіцист, суспільний діяч, доктор Брюс Л. Андерсон (США). У читальній залі бібліотеки ТДМУ гість прочитав лекцію на тему «Історія виникнення та розвитку університету».

Із 10 до 12 квітня 2018 року в університеті в рамках угоди про співпрацю між ТДМУ та Університетом Мансура перебував відомий науковець єгипетського закладу освіти в галузі фармацевтичної хімії — професор Хусейн І. Ель-Саббах (prof. Dr. Hussein I. El-Subbagh), який прочитав лекції та провів два семінари для студентів і викладачів фармацевтичного факультету.

Директор навчально-реабілітаційного центру для дітей міста Живець (Республіка Польща) Рената Блеха та керівник реабілітації цього центру Анна Павлак 30 жовтня 2017 року прочитали лекцію «Діагностика та лікування сколіозу», провели майстер-клас з накладання теїпів при різних видах сколіозу для студентів I-IV

курсів, які навчаються за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». 14-15 травня представники цього центру дали майстер-клас для студентів з питань діагностики, оцінки розвитку рухової активності, визначення можливої потреби в реабілітації та оцінки прогнозу щодо подальшого розвитку дитини.

Викладачі університету стажувалися 2017-2018 року в освітніх і наукових закладах Польщі, Канади, Греції, Франції, Німеччини, Великобританії, Канади.

Наші викладачі читали лекції в університетах-партнерах. Так, Логойда Лілія Святославівна прочитала курс лекцій в університеті Арістотеля в Салоніках (Греція) в рамках програми академічних обмінів ERASMUS+Staff Mobility for Teaching; Голяченко Андрій Олександрович — курс лекцій з організації охорони здоров'я у Державній вищій школі імені Папи Іоанна-Павла II в Білій Підлясці, в рамках академічної програми обміну викладачами (Біла Підляска, Польща); Креховська-Лепяво Ольга Миколаївна — курс лекцій у Державній вищій школі імені Папи Іоанна-Павла II в Білій Підлясці в рамках програми «Erasmus + Staff Mobility for Teaching».

Відповідно до угоди про співпрацю з Вроцлавським медичним університетом упродовж 2017-2018 навчального року за програмою академічної мобільності 7 студентів медичного факультету — Мних Ольга, Маринська Діана, Кучабський Степан, Комендат Василь, Головка Юлія, Комарницький Станіслав протягом одного семестру навчалися у Вроцлавському медичному університеті.

Уже стало традицією для студентів нашого університету проходити виробничу практику в університетах-партнерах. Виробничу практику у Вроцлавському медичному університеті зимового періоду проходили 6 студентів стоматологічного факультету, а літньої пори — 9 студентів медичного факультету. Також у звітному році започатковано академічну мобільність студентів на час літньої виробничої практики з Туреччиною. У червні-липні 4 студенти з Туреччини проходили виробничу практику на базі нашого університету та 4 наших студентів — на базі клінік Стамбула. Студенти 4 курсу спеціальності «Здоров'я людини» мали тижневу виробничу практику в реабілітаційному центрі «Фундація допомоги дітям» у м. Живець (Польща) на запрошення директора центру Ренати Блехи.

У рамках програми Erasmus+ та Erasmus+ International Credit Mobility студентка IV курсу медичного факультету ТДМУ Юлія Яриш упродовж 12 місяців навчалася в університеті Арістотеля у Салоніках.

На стажуванні у рамках програми Erasmus+ до 5 місяців в університеті Поля Сабатьє (Тулуза, Франція) перебували 5 працівників університету: Г.Я. Лой — аспірант кафедри фармакології з клінічною фармакологією; Х.Я. Максів — аспірант кафедри функціональної і лабораторної діагностики; Б.В. Вонс — аспірант кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків; М.С. Монастирська — клінічний ординатор кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти; С.Б. Крамар — старший викладач кафедри гістології та ембріології.

У рамках програми Erasmus+ Staff Mobility for teaching з Університетом Поля

Сабатьє (Тулуза, Франція) здійснено закордонне відрядження керівника відділу міжнародних зв'язків Н.Є. Лісничук, з метою фахового стажування та розробки спільних проектів наукових досліджень.

У рамках програми Erasmus+ у Державній вищій школі імені Папи Іоанна-Павла II тривалістю 5 місяців навчалася студентка ННІ медсестринства Здирко Ольга.

За звітний навчальний рік здійснено 99 закордонних відряджень за участі 85 працівників, з них:

- з метою участі в міжнародних наукових і освітніх форумах та конференціях — 44 відряджень, 40 працівників;
- з метою читання курсу лекцій в іноземних ВНЗ — 8 відряджень, 3 працівники;
- для проходження стажувань — 36 відряджень, 37 працівників;
- з метою налагодження міжнародної співпраці — 6 відряджень, 7 працівників.

— з метою розробки проектів спільних наукових досліджень — 5 відряджень, 7 працівників;

У рамках міжнародної програми Міжнародні літні студентські школи кожного року Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського приймає в себе студентів з інших вищих медичних навчальних закладів України та з-за кордону. У період з 21 до 31 липня 2018 року на базі НОК «Червона калина» відбулися XIII Міжнародні літні студентські школи. В їх роботі взяли участь 50 студентів ТДМУ та 36 учасників з вищих навчальних закладів Польщі, Німеччини, Узбекистану, Грузії, Єгипту.

Для учасників літніх шкіл проведено низку тренінгів від провідних спеціалістів з Університету Аккон (Аккон, Німеччина) на теми: «Як писати наукові статті», «Кар'єрні сходи лікаря», «Лікар у науці».

Відбулися відеопрезентації вищих медичних шкіл і країн-учасниць проекту. Проведено змагання «Медицина невідкладних станів. Робота в команді», які згідно з програмою літніх шкіл відбуваються щороку. Учасники літніх шкіл детальніше ознайомилися з Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського та містом Тернополем.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ТА ВИХОВНА РОБОТА

Мета виховної роботи в університеті — формування громадянина-патріота України, виховання і розвитку вільної, духовно багатой, життєлюбної, талановитої особистості, яка має знання про природу, людину і суспільство, готова до творчої діяльності і дотримується засад моральної поведінки.

Відповідно до «Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді», реалізацію основних завдань і засад виховної роботи протягом 2017-2018 навчального року здійснювали за такими основними напрямками:

- національно-патріотичне виховання;
- інтелектуально-духовне виховання;
- громадсько-правове виховання, профілактика злочинів і правопорушень;
- моральне виховання, добродійна та волонтерська робота;
- естетичне виховання;
- пропагування здорового способу життя;
- робота з іноземними студентами.

В університеті функціонує інститут кураторів студентських академічних груп. Саме куратори впродовж навчального року проводили індивідуальну та групову організаційно-виховну й культурно-освітню роботу.

Протягом року були підготовлені та проведені заходи, присвячені знаменним подіям, національно-культурним традиціям, провідним вченим, політичним діячам, пам'ятним університетським датам.

Одним з напрямків виховної роботи в університеті є національно-патріотичне виховання. До Різдва хор університету запропонував оновлену програму, з якою також відвідав хоспіс, низку організацій та установ. За час колядування вдалося зібрати понад 20 тисяч гривень, які спрямували на добродійні цілі.

Викладачі кафедри української мови 12 березня 2018 року з нагоди 204-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка організували культурно-мистецький захід, а також провели поетичний марафон «ТДМУ читає Шевченка». Студенти та викладачі університету провели літературно-музичний вечір «Новий погляд на класику», присвячений дню народження Великого Кобзаря.

З нагоди Всесвітнього дня вишиванки відбувся флешмоб світлин в українському національному одязі «ТДМУ у вишиванках».

При центрі виховної роботи та культурного розвитку почав діяти клуб української мови та культури, в якому активно працюють викладачі кафедри української мови, педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін, вітчизняні та іноземні студенти.

Важливу роль у національно-патріотичному вихованні відіграє ознайомлення студентів з пам'ятками культури рідного краю. Куратори академічних груп студентів провели тематичні екскурсії в Тернопільський історико-меморіальний музей політичних в'язнів, Тернопільський обласний краєзнавчий музей та музей-садибу М.І. Пирогова у м. Вінниці.

У бібліотеці університету 19 квітня 2018 року свою роботу розпочала мистецька галерея. Вона була створена як художній простір для студентів і викладачів, які полюбляють створювати та споглядати живописні полотна. Галерея матиме змінну експозицію, збиратиме поціновувачів фотоарту, образотворчого та інших видів візуального мистецтва. Тернопільський художник Микола Пазівін люб'язно надав свої полотна для першої експозиції.

Напередодні Дня захисту дітей студенти університету провели просвітницьку акцію «Збережи життя ненародженій дитині», метою якої було привернення уваги суспільства до проблеми абортів та формування культури відповідального материнства та батьківства. Вони розробили просвітницькі листівки й розмістили їх у троллейбусах і міських автобусах.

Безсумнівною нині є актуальність військово-патріотичного виховання. З нагоди Дня захисника України організовано урочистий концерт за участю воїнів АТО — викладачів та працівників нашого університету. Викладачі та студенти взяли участь у заходах, приурочених вшануванню пам'яті Героїв Небесної Сотні, героїв АТО, Українських Січових Стрільців, воїнів УПА, полеглих у Другій світовій війні, покладали квіти до могил.

(Продовження на стор. 14)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2017-2018 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч на стор. 2-14)

— виплату стипендії, матеріальної допомоги, придбання одягу та підручників студентам-сиротам — 9 млн. 926 тис. 700 грн. Із вказаної суми виплата стипендії склала 9 млн. 508 тис. 990 грн. Виплата допомоги студентам-сиротам 297 тис. 740 грн., у т. ч. на придбання навчальної літератури — 138 тис. грн. (6000 грн. кожному), допомога на придбання предметів гардеробу та текстильної білизни — 9 тис. 320 грн. У грудні за рахунок коштів загального фонду виплачено одноразову допомогу всім студентам-сиротам у розмірі 5 тис. грн. кожному, на що виділено 110 тис. грн.

Кошторисом на виплату адресної допомоги випускникам державної форми навчання, які працюють за скеруванням у сільській місцевості чи на посадах дільничних терапевтів, педіатрів чи сімейних лікарів, передбачено 120 тис. грн., які було виплачено за зверненням (8000 грн. кожному з 15 випускників).

3 1 січня 2017 року змінилися умови нарахування та виплати стипендій. За результатами семестрових іспитів, відповідно до Постанови КМУ від 28 грудня 2016 року за №1050 та Закону України «Про вищу освіту», середньорічне число стипендіатів протягом року склало 514 студентів або 40 % до числа всіх студентів, що навчаються за державним замовленням. 3 1 січня 2017 року розмір академічної стипендії студентам становив 1100 грн., підвищеної академічної стипендії — 1400 грн. Розмір соціальної стипендії — 1000 грн., розмір соціальної стипендії студентам-сиротам 2000 грн. на місяць. 3 1 листопада було підвищено розмір стипендій: академічна стипендія — 1300 грн., підвищена академічна стипендія — 1660 грн., соціальна стипендія — 1180 грн., соціальна стипендія дітям-сиротам — 2360 грн.

Крім студентів, стипендію отримували 24 аспіранти та 27 клінічних ординаторів. Розмір стипендії 2017-2018 навчального року становив 4018 грн. Для забезпечення виплати стипендії в установлені терміни та в повному обсязі протягом року доводилося неодноразово робити зміни до кошторису витрат за загальним фондом з метою перерозподілу затверджених МОЗ України кошторисних призначень. Протягом року додатково до раніше затверджених кошторисних призначень на виплату стипендії МОЗ виділив нам 992,40 тис. грн. Це дало можливість в повному обсязі виплатити стипендію та індексацию всім студентам, клінікординаторам та аспірантам. Крім того, в грудні виплачено матеріальну допомогу студентам, клінікординаторам та аспірантам державної форми навчання в розмірі 620 грн кожному.

Усі кошти загального фонду, які перерахувало Міністерство охорони здоров'я України на рахунок університету, протягом року використано в межах затверджених кошторисів та за призначенням.

Університет надає платні послуги відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності», від 17.09.1996р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в

державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти».

За звітний рік надійшло коштів спеціального фонду по КПКВК 2301070 (освіта) всього 254 млн. 508 тис. 200 грн., у тому числі плати за послуги — 252076,3 тис. грн., інші джерела власних надходжень — 2431,9 тис. грн.:

1. Плата за освітні послуги — 236 млн. 147 тис. 40 грн.
2. Надходження від господарської та виробничої діяльності — 15 млн. 828 тис. 820 грн.
3. Доходи від здавання в оренду нежитлових приміщень — 53 тис. 990 грн.
4. Від реалізації майна — 46 тис. 450 грн.
5. Благодійні внески, гранти, дарунки — 2 млн. 421 тис. 900 грн.
6. Кошти на проведення конференції — 10 тис. грн.

Кошти спеціального фонду по КПКВК 2301070 (освіта) були витрачені на такі цілі:

- оплату праці та нарахування на заробітну платню — 143 млн. 94 тис. 300 грн.;
- придбання товарів, робіт, послуг — 18 млн. 880 тис. 900 грн.;
- оплату відряджень — 650 тис. 200 грн.;
- оплату комунальних послуг — 8 млн. 973 тис. 700 грн.;
- соціальне забезпечення студентів — 127 тис. 600 грн.;
- придбання обладнання та предметів довгострокового використання — 10 млн. 864 тис. 400 грн.;
- проведення капітального ремонту та реконструкції — 13 млн. 540 тис. 600 грн.

Видатки на утримання університету за рахунок загального фонду склали 18,9%, спеціального фонду — 81,1%.

У звітному році через електронний майданчик ProZorro було проведено 37 тендерних закупівель очікуваною вартістю — 36 млн. 930 тис. 400 грн., укладено договорів на 33 млн. 879 тис. 400 грн. Економія коштів з придбання товарів і послуг становила 2 млн. 842 тис. 600 грн. Також було проведено 82 допорогові закупівлі, що дозволило зекономити 989 тис. 300 грн.

Кошти загального та спеціального фондів використовували ефективно в межах кошторисних призначень.

У звітному році порівняно з попереднім роком фінансовий стан університету покращився за рахунок:

- збільшення кількості контрактних студентів, зокрема іноземних;
- перегляду вартості платних послуг відповідно до зростання заробітної платні, цін і тарифів;
- залучення спонсорських коштів;
- збільшення обсягів надання платних послуг;
- отримання міжнародних грантів на здійснення наукових досліджень та реалізацію освітніх проектів.

Всього за спеціальним фондом отримано надходжень на 31 млн. 20 тис. 200 грн. більше, ніж попереднього року.

Виконання доходної частини кошторису за спеціальним фондом в повному обсязі та з дотриманням відповідних термінів дає можливість забезпечити своєчасну виплату заробітної платні, проводити розрахунки з бюджетом, оплачувати рахунки за послуги та отримати товарно-матеріальні цінності.

Для забезпечення належних умов на-

вчання та проживання студентів, стійкого фінансового стану університету проводиться робота з вивчення та освоєння можливих додаткових джерел надходження коштів у межах діючих нормативних документів, здійснюється аналіз використання коштів з метою їх економного та раціонального використання, формуються перспективні та річні кошториси витрат та плани використання коштів загального та спеціального фондів.

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

За звітний період діяльність адміністративно-господарського підрозділу спрямовувалася на виконання програми розвитку згідно з концепцією університету, в руслі забезпечення умов для успішної організації навчального, наукового та лікувального процесів, створення належних умов для роботи викладачів, повноцінного навчання, комфортного проживання та відпочинку студентів у гуртожитках.

Підрозділи адміністративно-господарської частини ефективно контролювали експлуатацію будівель, споруд і приміщень навчальних баз, проведення поточних і капітальних ремонтів, охорону майна університету. Проведено всі необхідні заходи, що згідно з відповідним наказом МОЗ України регламентують підготовку ДВНЗ до роботи в осінньо-зимові періоди 2017-2018 рр. Опалювальний сезон пройшов безаварійно.

На виконання програми енергозбереження університету проведено заміну ламп розжарювання на люмінесцентні та енергозберігаючі (світлодіодні) у кількості 2 534 штук на суму 70 174 грн., проведено метрологічну повірку лічильників обліку газу, теплової та електричної енергії, водопостачання на суму 12 400 грн., закуплено трансформаторну підстанцію, котли RMG 70, RMG 100, сталеві радіатори на суму 858 937, 92 грн., встановлено силового обладнання на суму 157 332,11 грн., проведено утеплення пінопілістирольними плитами і мінеральною ватою фасадів навчального корпусу №7 та гуртожитку №3 загальною площею 1465,5 кв. м на суму 1 501 834,8 грн. Проведено заміну старих дерев'яних віконних конструкцій на енергозберігаючі склопакети у навчальних корпусах університету загальною площею 233,05 кв.м на суму 538 898,4 грн.

За звітний період проведено поточний ремонт внутрішніх систем опалення та водопостачання, часткове промивання систем опалення у гуртожитках та навчальних корпусах (1, 3, 6, 7), поточний ремонт паливних котлів котельні комплексу будівель віварію, ремонт і налагодження газової автоматичної апаратури до них, заміну вхідних засувок теплотрас навчальних корпусів № 1, 2, 6, 7, 8 та гуртожитків № 2, 3, ремонт вводу тепломережі до морфологічного корпусу, заміну частини магістральної теплотраси та водогону на металопластик до котельні віварію. Проведено технічне обслуговування теплових вузлів навчальних корпусів та гуртожитків. Періодично, один раз на місяць, проводиться моніторинг використання енергоносіїв. Працює постійнодіюча комісія з енергозбереження та призначено відповідальних осіб, щодо контролю за економним використанням енергоносіїв.

Шляхом регулювання подачі на теплових вузлах у будівлях університету, не порушуючи гігієнічних теплових норм, минулого опалювального періоду загалом зменшено споживання теплової енергії на 10-15 %.

Уже виконано ремонтно-будівельних робіт у навчальних корпусах та гуртожитках університету на загальну суму 15 302 966,79 грн.

У навчальному корпусі № 1 ННІ фармакології, гігієни та медичної біохімії імені М.П.Скакуна проведено ремонт тильної сторони цоколю фасаду та завершено благоустрій території внутрішнього двору. Безпосередньо у корпусі капітально відремонтовано туалети на 1-му і 2-му поверхах, приміщення ректорату, медичного та іноземного деканатів, приймальної комісії, канцелярії, профкому, підвальных приміщень, апаратної кімнати актової зали, встановлено протипожежні двері в архівах, встановлено кондиціонери в адміністративних кабінетах тильної сторони 1-го поверху. Нові меблі отримали відремонтовані приміщення деканатів, науковий відділ, навчальний відділ, відділ кадрів, іноземний деканат, канцелярія, бухгалтерія, аудиторія студради, планово-економічний відділ. У цокольних приміщеннях правого боку повністю завершено ремонтні роботи та облаштування міжкафедральної науково-дослідної лабораторії. Всі лабораторні приміщення чітко сплановані, укомплектовані спеціальними меблями, поступово облаштовують сучасною апаратурою та приладами. Відремонтовано сходові марші входу до приміщень кафе «Ескулап».

У навчальному корпусі № 2 ННІ морфології за адресою вулиця Руська, 12 у цокольному поверсі згідно з приписом відповідних служб проведено поточні ремонтні протирадіаційних укриттів. Проведено підсилення несучих конструкцій перекриття підвалу, цокольного поверху та сходової клітки. Проведено заміну запірної арматури системи тепловодопостачання. Облаштовано зовнішнє освітлення території перед будівлею. Змонтовано припливно-витяжну вентиляцію в підвальных приміщеннях, відремонтовано підвальні приміщення для зберігання фонду бібліотечної літератури книгосховищ (стяжки, електропостачання, косметичний ремонт), виготовлено металічні стелажі для літератури книгосховищ, розширено гардероб для студентів. Проведено поточні ремонтні роботи на кафедрах анатомії людини та патологічної анатомії із секційним курсом та судовою медициною. Згідно з виготовленою та затвердженою проектно-кошторисною документацією завершено роботи з благоустроєм внутрішньодворової території та ремонту огорожі. Роботи пройшли аукціон ProZorro. Виготовлено проектно-кошторисну документацію з ремонту фасаду корпусу та внутрішнього капітального ремонту.

У навчальному корпусі № 3 фармацевтичного факультету за адресою вул. Руська, 36 згідно з виготовленою проектно-кошторисною документацією завершено ремонт внутрішнього двору та завершено благоустрій внутрішньодворової території. Роботи пройшли аукціон ProZorro. Корпус став гідною архітектурною прикрасою міста і по праву є гордістю нашого університету. У корпусі облаштовано навчальну аптеку.

(Продовження на стор. 16)

..... ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

ПРОЕКТ РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

(Закінчення. Поч на стор. 16-17)

51. Організувати широку профорієнтаційну роботу для виконання плану прийому на 2019-2020 навчальний рік. Провести профорієнтаційну роботу у всіх медичних коледжах та училищах Тернопільської, Рівненської, Волинської, Хмельницької та Житомирської областей щодо вступу до університету.

Відповідальні: відповідальний секретар приймальної комісії, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 1.07. 2019 року.

52. Здійснити заходи з підготовки корпусів та гуртожитків університету до опалювального сезону.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 17.09.2018 року

53. Впровадити заходи зі скорочення витрат енергопостачання корпусів та гуртожитків університету. Провести роз'яснювальну роботу серед студентів з питань економії енергоносіїв, провести черговий облік електроприладів із записом в угоді про поселення

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 15.09. 2019 року

54. Провести ремонтно-будівельні роботи з ліквідації аварійного стану будівлі університету за адресою вул. Глибока, 19А.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 1.09.2019 року

55. Провести роботи з ремонту і опорядження фасаду у навчальному корпусі №2 за адресою вул. Руська, 12.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 28.12.2018 року

56. Завершити роботи з утеплення фасаду гуртожитку № 3 університету за адресою вул. Коцюбинського, 18-А.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 3.09.2018 року.

57. Провести роботи з утеплення, опорядження фасаду, капітального ремонту сантехніки, опалення, електропостачання, вентиляції та благоустрою території у навчальному корпусі №7 за адресою вул. Коцюбинського, 3.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 1.11.2018 року.

58. Розпочати роботи з поетапного капітального ремонту гуртожитку №1 університету за адресою вул. Живова, 3.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 1.11.2018 року.

59. Провести ремонтні роботи з благоустрою та облаштування спортивного майданчика на внутрішній дворовій території гуртожитків університету за адресами вул. Живова, 3 і 5.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 01.10.2018 року.

ОРДЕН СВЯТОГО ПАНТЕЛЕЙМОНА

«МЕДИЧНИЙ ОСКАР» НАЗВАВ СВОЇХ ЛАУРЕАТІВ

У столиці відбулася церемонія нагородження відзнакою за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона». Як зазначили ведучі заходу – народні артисти України Наталя Сумська та Богдан Бенюк, відзнака має десятилітню історію. Торік же отримала особливий статус – всеукраїнської громадської нагороди й стала можливою від усіх українців щиро подякувати медичним працівникам країни.

До регіональних експертних рад відзнаки подали 340 кандидатів. Національна експертна комісія шляхом таємного голосування обрала двадцятьох, серед них і Володимира Васильовича Бігуняка, професора Тернопільського державного медичного університету ім. Івана Горбачевського, званого у нашій країні комбустіолога, лауреата Державної премії України в галузі науки та техніки, заслужено-

го діяча науки та техніки України. П'ятеро ж переможців теж таємним голосуванням обрала поважна рада. Варто зазначити, що до складу поважної ради ввійшли, зокрема, перший Президент України Леонід Кравчук, Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоро-

в'я Ольга Богомолець, президент НАМН України Віталій Цимбалюк та інші авторитетні українці. Урочистості розпочалися з молебню у Софійському соборі, в якому взяли участь представники українських церков. Помолілися за мир, здоров'я усіх українців, у тому числі і за здоров'я усіх медиків і хворих. У надвечір'я еліта української ме-

Прослави удостоївся професор ТДМУ Володимир БіГУНЯК

дицина зібралася в Національному академічному драмтеатрі ім. Івана Франка, де мала відбутися церемонія нагородження орденем Святого Пантелеймона. Червоною доріжкою пройшли й учасники регіональної ради Тернопільської області.

«Ви нині тримаєте суспільство та даєте гарантію рухатися йому вперед. Ви, переможці, приклад для всієї медицини та суспільства. Ви маєте задавати тон», зазначив, зокрема, на церемонії нагородження голова поважної ради відзнаки Василь Князевич. Переможців «медичного Оскара» нагороджували в п'яти номінаціях: «Найкращий лікар», «Найкращий медичний працівник», «Новатор охорони здоров'я», «За досягнення в міжнародному співробітництві в охороні здоров'я» та «Взірець служіння суспільству». Прикметно, що разом з відзнакою її лауреатам вручали й сертифікат на право отримання грошової нагороди у розмірі 100 тисяч гривень.

Ім'я професора Володимира Бігуняка значилося ще серед

трьох номінантів у категорії «Найкращий лікар». Вимоги, за якими поважна рада вибирала переможця у цій номінації: професіоналізм, моральність, здатність на надзвичайні вчинки у своїй професії та служіння пацієнтам. Орден Св. Пантелеймона вручили начальникові хірургічного відділення Запорізького військового госпіталю підполковнику медичної служби Володимирові Охматенку, який пройшов через війну в Афганістані, Іраку. В АТО він був з перших днів. Рятував бійців на передовій. Тим часом професор ТДМУ Володимир Бігуняк удостоївся нагороди, яку назвали прославою. Разом з нею всім номінантам дарували ікону Св. Пантелеймона, яка є копією фрески XI ст. зі стін Софійського собору.

Крім Володимира Охматенка, орденем Св. Пантелеймона нагородили також у номінації «Новатор охорони здоров'я» директора Інституту

Донецької області Наталя Тимошенко. Відзнаки у категорії «Міжнародне співробітництво у галузі охорони здоров'я» удостоївся професор Міжнародного богословського інституту Каміліанум Арнальдо Панграцці (Італія). Лауреат нагороди в номінації «Взірець служіння суспільству» визнали лейтенанта медичної роти 30-ї окремої гвардійської Новоград-Волинської Рівненської механізованої бригади Владислава Трепка (по смертно).

Уперше цього року, щоб підтримати професійних талановитих людей, які хочуть стати успішними у рідній країні, запровадили медаль Св. Пантелеймона для молодих медиків. Ця нагорода також знайшла своїх героїв.

Для учасників церемонії підготували й музичні дарунки. Виступали, зокрема, Національний оркестр народних інструментів, художній керівник – народний артист України Віктор Гуцал, Київський камерний хор «Софія», народна артистка України, леді-опера Ольга Чубарева, скрипаль, заслужений артист України Кирило Стеценко. Приємно, що піснями та інструментальними творами приїхали привітати переможців відзнаки за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона» й наші краяни – гурт «Тріода», заслужені артисти України брати Роман та Ігор Руді.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО
Фото автора

Учасники регіональної ради Тернопільської області відзнаки «Орден Святого Пантелеймона» під час урочистого заходу

Голова поважної ради відзнаки Василь КНЯЗЕВИЧ

загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України (м. Харків) Валерія Бойка. «Найкращим медичним працівником» стала медична сестра травматологічного відділення Авдіївської центральної районної лікарні

ЮЛІЯ ПРАВАК: «ДИПЛОМ ЗА ПЕРЕМОГУ В ОЛІМПІАДІ З АНАТОМІЇ – МОЯ ПЕРША СТУДЕНТСЬКА ВІДЗНАКА»

Юлія Правак – студентка 3 курсу медичного факультету. Має гарні здобутки в навчанні й високі показники в рейтингу успішності, тож, як і на другому курсі, отримує підвищену стипендію. Також Юля перемогла у Всеукраїнській студентській олімпіаді з професійно орієнтованої дисципліни «Анатомія людини», що в квітні цього року відбулася на базі навчально-наукового інституту морфології ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського.

– Уперше взяла участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді та диплом I ступеня, який мені вручили, – моя перша відзнака в статусі студентки ТДМУ, – розповіла Юлія. – Вдячна викладачам кафедри анатомії людини, які готували мене до цих змагань, і, зокрема, професору Антоніні Михайлівні Пришляк.

– Скільки тоді загалом студентів взяли участь в олімпіаді?

– 37 студентів з різних медичних вишів України. Під час першого туру змагань ми письмово відповідали на теоретичні питання, відтак мали комп'ютерне тес-

тування з усіх розділів навчальної дисципліни, а завданням третього туру було продемонструвати на препарованому фізичному тілі, кістках скелета та вологих препаратах анатомічні утвори. Причому, показати, де розташований тристулковий клапан серця, або знайти потрібну судину чи нерв. Завдання були цікавими, хоч і досить складними.

– У підсумку ви набрали найбільше балів?

– Так, 77 з максимальних 80. Готуючись до олімпіади, багато працювала в анатомічному музеї, який створили працівники кафедри анатомії ТДМУ. В ньому чимало цінних препаратів, систематизованих за функціонально-анатомічним принципом. Студенти мають можливість вивчати будову людського тіла, порівнюючи зображення в атласах і підручниках з реальним розташуванням органів, м'язів, судин. Це дуже важливо – побачити наочно, роздивитися все в деталях, щоб краще засвоїти навчальний матеріал.

– І цих «деталей» дуже багато?

– Так. І кожен треба знати. Анатомія – фундаментальна наука, без знання якої неможливо опанувати інші – фізіологію, біохімію, гістологію. З першої ж

лекції вона стала моєю улюбленою дисципліною.

– У школі теж брали участь в олімпіадах?

– Була учасницею обласних олімпіад з української мови і літератури. У Всеукраїнському конкурсі знавців української мови та літератури ім. Петра Яцика здобула перше місце й протягом року отримувала президентську стипендію – 600 гривень щомісяця. В шостому класі поїла друге місце й в Національному театрі ім. Лесі Українки в столиці, де відбувалася церемонія нагородження, мені подарували годинник з пам'ятним написом від тодішнього Президента України Віктора Ющенка. Грамоту за друге місце в Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Т.Г. Шевченка мені вручили на Тарасовій горі в Каневі.

– Який з цих двох конкурсів особливо запам'ятався?

– Я більше любила конкурс з української мови імені Петра Яцика, де були дуже цікаві, різноманітні, творчі завдання. Готуючись, поглиблювала й удосконалювала власні знання, опановуючи навчальний матеріал, якого не було в шкільній програмі. Любов і повагу до мови як духовного скарбу мені прищепи-

ли в дитинстві. Бабуся – вчителька російської мови та літератури – рано навчила мене читати та писати. Малою любила складати вірші про зайчика, берізоньку... Багато цікавих дитячих книжок прочитала разом з мамою. Так поступово розвинувся смак до читання й доброї літератури. Школяркою також відвідувала дитячу школу мистецтв – клас хореографії та клас декоративно-ужиткового мистецтва, була членом танцювального колективу «Любисток». Хотіла грати на фортепіано, як мама. А ще – любила танцювати, малювати, робити аплікації, витинанки, фігурки із солоного тіста, пластиліну. Батьки заохочували мене розвивати свої творчі здібності й тішились моїм успіхам.

– Ви вирости в сім'ї лікарів?

– Так, мама – дитячий офтальмолог, тато – терапевт, фахівець ультразвукової діагностики. Працюють в Дунаєвецькій центральній районній лікарні на Хмельниччині. Свого часу батьки навчалися на одному курсі медичного факультету ТДМУ, який закінчили двадцять років тому.

– Ви пішли їхньою стежиною, обравши медицину.

– Після моїх перемог у мовно-літературних конкурсах рідні

сподівалися, що я буду філологом або журналістом, проте в старших класах я захопилася біологією й хімією та вирішила складати ЗНО з цих дисциплін. Тоді ж і з професією визначилася. Спочатку збиралася вступити до Вінницького національного медичного університету ім. М. Пирогова. Проте місто над Бугом мені не дуже сподобалося, натомість припав до душі затишний Тернопіль та його медуніверситет. Батьки теж радили вступити до ТДМУ, де самі здобули якісну освіту. Нині можу з впевненістю сказати, що зробила правильний вибір, бо студенти ТДМУ мають всі умови, щоб стати добрими фахівцями.

– Кажуть, що медицина та література виростають з одного гуманістичного кореня. Чи залишається література вашим захопленням? Чи пишете щось самі?

– Гарну літературу люблю, як і раніше. Особливо вражає творчість Ліни Костенко. Сама теж пишу, коли з'являється натхнення, але трапляється це нечасто. Зате я швидко звикла до стрімкого ритму студентського життя: лекції, бібліотека, підготовка до наступних занять... Живу в гуртожитку №2. Умовами задоволена, та й із сусідками по кімнаті пощастило. У нас гарні, дружні взаємини.

– Ваш улюблений фразеологізм?

– «Через терни до зірок». Шлях до успіху пролягає через труднощі й перешкоди, які треба долати.

Лідія ХМІЛЯР

ОБ'ЄКТИВ

Павло КОРОП, Ярослава ТУРОВСЬКА, Михайло ЛЕСЬКІВ, Уляна ПИЛИПАКА – студенти медичного факультету (вгорі); Святослав МІЛЬ – студент стоматологічного факультету під час практичних занять у фантомному класі (внизу)

Фото Миколи ВАСИЛЕЧКА

СТУДЕНТИ БАХЧЕХЕРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ СТАЖУВАЛИСЯ В КЛІНІЧНИХ БАЗАХ ТДМУ

Цього року налагодили співпрацю та уклали двосторонню угоду Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського та Бахчехерський університет (м. Стамбул, Туреччина). За програмою міжнародного обміну на практику до Тернополя вперше приїхали четверо студентів медичного факультету з університету-партнера – Sergen Seyhan, Mustafa Canberk Gyrbyz, Gulfem Sendemir, Aybike Buse Kalkay.

Упродовж двох тижнів майбутні лікарі під керівництвом кураторів кафедр функціональної та лабораторної діагностики, терапії №2, хірургії №2, хірургії №1 з урологією, малоінвазивною хірургією та нейрохірургією імені проф. Л.Ковальчука стажувалися в клінічних базах нашого університету, які розташовані у хірургічних та терапевтичних відділеннях Тернопільської університетської лікарні.

У гостей викликали захоплення заняття у навчальному центрі малоінвазивних оперативних технологій ТДМУ під керівництвом кураторів – асистентів Костянтина Походуна та Андрія Махницького. Тут турецькі сту-

денти здобули унікальний практичний досвід лапароскопічних маніпуляцій на сучасних муляжах із симуляторами та в експерименті на тварині.

У відділенні малоінвазивної хірургії Тернопільської університетської лікарні студенти мали можливість спостерігати за лапароскопічною холецистектомією в пацієнта.

Завдяки допомозі нових друзів Віталія Карпова та Мико-

натомічних макропрепаратів та експонатів циклу судової медицини.

У центрі симуляційного навчання ТДМУ іноземні студенти мали можливість ознайомитися з роботою цього підрозділу, відпрацювати практичні навички під час симульованої ситуації критичного стану пацієнта в Emergency Department.

Багато позитивних емоцій залишилося у турецької молоді

після екскурсії етногалереєю «Спадок», де вони із захопленням слухали цікаву розповідь про історію української вишивки та територіальні особливості національних строїв і автентичних предметів домашнього вжитку і декору.

Для студентів з Туреччини також zorganizували екскурсії Тернополем, подорожі до Збаража та Львова.

Студенти з Туреччини висловлюють подяку адміністрації ТДМУ та кураторам за цікаво проведену практику й здобуті знання та практичні навички, хороші умови проживання, незабутні враження та щире спілкування з новими друзями.

Інформацію надав відділ практики ТДМУ

ВИПУСКНИКИ

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ 55 РОКІВ

25 червня 1963 року в приміщенні обласного драматичного театру 200 лікарям третього випуску Тернопільського медінституту урочисто вручили нагрудні знаки та скерування на роботу. Дипломів не видали. То був єдиний рік, коли дипломи вирішили вручати після того, як молодий спеціаліст почне працювати (принаймні в Україні). Цим заходом намагалися забезпечити повний доїзд випускників до місця призначення.

Особливість нашого випуску складало те, що свого часу ми були абітурієнтами першого тернопільського набору до першого у нашому місті вищого навчального закладу. Два старші курси сформували за рахунок студентів, переведених з інших медичних ВНЗ.

По-різному, звичайно, склалася доля наших однокурсників. Частина з них опинилася за межами України – в Росії, Казахстані, Словаччині, США, Ізраїлі. Але ми регулярно зустрічались: спочатку щокожних 10 років, а потім – через п'ятирічні терміни. І ось нам випало зустрітися більше, ніж через півстоліття після випуску, хоча з різних обставин аж ніяк не всі зуміли прибути до альма-матер.

У теплій обстановці ми згадали студентські роки, вчителів і наставників, насамперед свого незабутнього ректора Петра Омеляновича Огія, який прийняв нас в інститут і випустив дипломованими спеціалістами. Вихованці не обманули його сподівань. Багато з них досягли вагомих успіхів у практичній та науково-дослідній діяльності у громадській сфері.

Деякі випускники очолювали обласні й міські медичні заклади: О.Р. Данилків Тернопільську обласну лікарню та обласний центр

Учасники зустрічі. Зліва направо: Ю.С. Заводович, Н.Г. Лущик, А.А. Скляр, О.Ф. Мігенько, Л.М. Бойко, П.Г. Мартинюк, В.Д. Пришляк, С.І. Городнюк, О.І. Березовський, В.В. Файфура, В.Т. Ящук (15 червня 2018 року)

екстреної медичної допомоги, П.Г. Мартинюк – Микулинецьку обласну фізіотерапевтичну лікарню реабілітації, обласну лікарню ліксанупру, обласну психоневрологічну лікарню (38 років на посаді головного лікаря), Ю.С. Заводович – обласний туберкульозний диспансер, М.М. Гаврилишин – Микулинецьку фізіотерапевтичну лікарню реабілітації, О.М. Балас – Волинський обласний онкологічний дис-

пансер, С.М. Лайко – Тернопільську дільничну лікарню Львівської залізниці. Керівниками приватних медичних установ стали: Н.Г. Лущик – головний лікар медичних центрів «Маг» та «Українські медичні інновації» (Тернопіль), А.Ю. Свистун – директор малого медичного підприємства «Довголіття» (Донецьк), В.М. Черненко – завідувач центру мікрохірургії ока (Рівне), Ю.С. Заводович – головний лікар медичного центру ТОВ «Прошелес» (Тернопіль).

Умілими організаторами охорони здоров'я проявили себе: М.А. Андрейчин – голова Всеукраїнської асоціації інфекціоністів, О.Р. Данилків – очолював Тернопільський обласний відділ охорони здоров'я, Ю.С. Заводович був завідувачем Тернопільського міського відділу охорони здоров'я, В.В. Лойко – організатор і перший директор медичного коледжу при Українській стоматологічній академії (Полтава), В.С. Гринюк – головний ней-

рохірург Кустанайської області (Казахстан).

Знайшли себе наші випускники й у науковій роботі. Серед них – три доктори та 19 кандидатів медичних наук. Проф. М.А. Андрейчин – дійсний член НАМН України. Діяльність наших випускників отримала належну оцінку фахівців і громадськості. М.А. Андрейчин став заслуженим діячем науки і техніки України, п'ятеро – заслуженими лікарями України (А.М. Горбоніс, Ю.С. Заводович, П.Г. Мартинюк, Л.М. Пономаренко, В.Д. Пришляк), двоє – заслуженими працівниками охорони здоров'я України (О.Р. Сапацінська, В.В. Файфура). О.Р. Ямнюк – заслужений лікар Російської Федерації. В.Д. Пришляк удостоївся Національної премії України, двоє стали президентськими стипендіатами (В.В. Файфура, П.Г. Мартинюк), п'ятеро – лауреатами конкурсу «Людина року» (М.А. Андрейчин, О.І. Березовський, Ю.С. Заводович, П.Г. Мартинюк, В.Д. Пришляк).

О.І. Березовський успішно реалізував свій літературний хист і став членом Національної спілки письменників України. Його перу належать романи й повісті «Інтернаймичка», «Європа-центр», «Рожевий дурман», «Страх як норма», «В лабіринтах медицини» та інші. Зауважимо, що наш випуск першим відзначив своє 55-річчя. Сподіваємося, що лікарі наступних випусків підхоплять цю традицію.

**Василь ФАЙFUРА,
Петро МАРТИНЮК,
випускники 1963 року**

Після вручення нагрудних знаків. Зліва направо: В.Д. Пришляк, О.А. Вітюк, Л.П. Афоніна, О.М. Балас, О.Ю. Дячук, О.Є. Глуценко, В.В. Файфура, В.В. Поліщук (25 червня 1963 року)

Чимало випускників очолювали лікарні в межах районної ланки. Назвемо лише деякі прізвища головних лікарів і назви закладів, які вони очолювали: С.І. Кочмарик – Підволочиська районна лікарня; О.П. Мігенько – Струсівська дільнична лікарня (на посаді – 48 років); Р.М. Капуста – Настасівська дільнична лікарня; О.Ю. Дячук – Великобірківська дільнична лікарня; В.М. Міненко – Шабалинська дільнична лікарня Чернігівської області.

пансер, С.М. Лайко – Тернопільську дільничну лікарню Львівської залізниці.

Керівниками приватних медичних установ стали: Н.Г. Лущик – головний лікар медичних центрів «Маг» та «Українські медичні інновації» (Тернопіль), А.Ю. Свистун – директор малого медичного підприємства «Довголіття» (Донецьк), В.М. Черненко – завідувач центру мікрохірургії ока (Рівне), Ю.С. Заводович – головний лікар медичного центру ТОВ «Прошелес» (Тернопіль).

Відповіді у наступному числі газети **СКАНВОРД**

1. Законодавчий акт Центральної Ради	2. Футбольний клуб у Тернополі	3. Настанова, порада	4. Суддя у спорт. змаганні
5. Возз'єднання	6. Прапор Президента України	7. 24 години 8. Укр. телеканал	9. Хлібний виріб
10. Бойовий клич	11. Спосіб шиття	12. Партія В.Черновола (абрв.)	13. Різновид халцедону
14. Український танець	15. Прилад для ловлі риб	16. Шанобливе звертання до українця	17. Майстерня
18. Райцентр на Тернопіллі	19. Напій з ягід, фруктів	20. Танцювальний крок	21. Де..., де-факто
22. Засіває лан	23. ...Ось-мачка	24. Тут ставлять вистави	25. Орган птахів
26. Київська гривня	27. Облцентр в Україні	28. Оре землю	29. Нота
30. Державна відзнака	31. Гараж для літаків	32. Прикраса з коралів	33. Роман Ю.Мушкетика
34. Гуцульський танець	35. Гори	36. Тама, 37. Бог сонця	38. Старослов'янська лігера
39. Склєпіння	40. Захворювання	41. Героя «Украденного шастя»	42. Різдвяне дійство
43. Героїня М. Старицького	44. Одиниця потужності	45. Пістолет	46. Грошове стягнення
47. Вживається для писання	48. Казкове число	49. Великий безлісий простір	50. 100 м ²
51. Шасть футболіста	52. Ансамбль з трьох співаків	53. Протидія чужій волі	54. Час, період
55. Місто	56. Регіон України	57. Український автобус	58. Казкова країна
59. Бик	60. Український фермопіль	61. Вагатовінеральна гірська порода	62. Символ одного з облцентрів
63. Ручна граната	64. Літак	65. Вість	66. Сім'я лисиці
67. ...банк	68. Покрівля	69. Гібрид коня та віслюка	70. Каза М. Коцюбинського
71. Професіонал	72. Устрій	73. Огорожа	74. Займенник